

ŽIVA ZAJEDNICA

lebendige gemeinde

*Blagoslovljen Božić i Nova godina!
Frohe Weihnachten und ein gutes neues Jahr!*

*Blagosloven Božić u Novoj godini!
Fröhliche Weihnachten und ein gutes neues Jahr!*

Naslovnica:

Isusovo rođenje, slika iz crkve
Sv. Josipa u Speyeru;
snimio: A. Polegubić

List hrvatskih katoličkih
zajednica u Njemačkoj
Zeitschrift der kroatischen
katholischen Gemeinden
in Deutschland
www.zivazajednica.de

60435 Frankfurt am Main
An den Drei Steinen 42 d
Tel.: (069) 9540480
Fax: (069) 95404824

E-Mail:

zivazajednica@kroatenseelsorge.de
delegatur@kroatenseelsorge.de

Izdavač/Herausgeber:
Hrvatski dušobrižnički ured
Kroatenseelsorge in Deutschland

Odgovara/Verantwortlich:
Pfr. Ivica Komadina

Glavni urednik/Chefredakteur:
Dr. Adolf Polegubić

Uredništvo/Redaktion:
Pfr. Ivica Komadina, Željka Čolić,
Stjepan Herceg, Kristina Kovačević,
Marija Lovrić-Holenda,
dr. Adolf Polegubić,
Antonia Tomljanović-Brkić,
P. Jozo Župić

Grafička priprema/Layout &
Bildbearbeitung:
Ljubica Markovica-Baban

Tisak/Druck:
DENONA d.o.o., Zagreb

Godišnja pretplata s poštarinom/
Jahresbezugspreis incl. Porto: € 16,-
za ostale europske zemlje: € 22,-
za prekomorske zemlje: € 35,-

Bankverbindung:
VDD/Kroatenseelsorge in Deutschland
Konto Nr. 6498973
(BLZ: 750 903 00),
bei der LIGA Bank eG

IBAN:
DE03750903000006498973

Zadnja stranica:

Pogled na baziliku Presvetoga Srca
Isusova na Montmartre u Parizu;
snimio: A. Polegubić

Božić bio s nama

*blagu vam i mirnu
radosnu i punu svjetla
molitvama i pjesmom
protkanu noć
želim
duše i srca vaša
otvorite
gospodaru neba i svesvijeta
koji se učovječī
i sīde među nas
k nama
poradi nas
darova nam ovu noć
djetēšce novorođeno
Isus
da za zvijezdom kročeći
njemu se poklonimo i
zapjevamo
slava Bogu na visini
a zemljom neka ovlada
njegov mir
ljudima i srcima
Božić
bio s nama*

mladen lucić

Božić

*molitva ...
snijeg i duge noći
molitva ...
svjetluca zvijezda
u daljini
kolone ljudi se kreću
za svjetlom
k zvijezdi hrle
rodio se očekivani spas
odjednom pjesma s neba
sa strana svih dolazi
slava Bogu na visini ...
na zemlji nama
mir podaj
novorođeni Isuse*

*u crkvama pjesma
selo i grad se raduju
cijeli svijet slavi
radošću zrači
sretan vam Božić*

mladen lucić

oćutio sam Božić

*danas mi je srce
sveradosno
oćutio sam
na slamici
Božić leži
i okolo njega ljudi
a netko ih podijelio
na crne
žute i
bijeke
i svi su oni okolo Božića
ćute li i oni
kao i ja
i nije li i njihovo srce
sveradosno
sveta je noć*

*oćutio sam danas
na slamici
Božić leži*

mladen lucić

Daj, vrni se ...

*Najlepši je Božić
v rodnome kraju,
tu svete noći
duže traju
a domaći ljudi,
ruku ti daju.
Božićni bim, bam, bom,
zove te i moli:
daj, vrni se,
v rodni dom.
Tu, na svojoj grudi
sretan budi,
naj zanevek
v tuđini ostati,
ne dopusti da
sama božićuje,
hrvatska mati!*

Ivek Milčec

● INTERVJU: mons. Robert Zollitsch

Hrvatska
može i trebala
bi graditi
mos bve

str.

6

● BOŽIČNA PRIČA: Šime Perić

Hoće li se
zatočeni vitez
vrtiti?

str.

10

● GESTE VJERE: dr. Ivica Žižić

Liturgija
u gestama
vjere

str.

12

IZ CRKVE U DOMOVINI:

Nitko nema pravo zanemariti žrtve

Ta gruda, koju domovinom zovemo, posvećena je tolikim žrtvama i ako to ne znamo poštivati, onda u nama nema ni ljudskog, ni vjerničkog, ni nacionalnog dostojanstva, istaknuo je u Vukovaru kardinal Vinko Puljić.

5

IZ CRKVE U SVIJETU:

Papa pohodio Benin

4

OBLJETNICE

Proslavljena 40. obljetnica misija Bielefeld, Giessen, Rotterdam i Offenbach

8, 9, 16, 17, 18 i 19

SVIJET MLADIH – JUGENDWELT

Picasso, majka i dijete, i Božić

23

BEITRÄGE IN DEUTSCHER SPRACHE:

**Pfr. Ivica Komadina:
„MARANATHA!“**

13-14

|| Posebno je vidljivo svjedočanstvo hrvatske vjerničke životnosti i zauzetosti. ||

Božić se rađa u ljudskom srcu!

Božić znači da nam Bog dolazi u neznanosti i bespomoćnosti djeteta. On sam postaje čovjekom, kako bi nama pokazao da nam želi biti posve blizu, kazao je u božićnoj poruci u razgovoru u božićnom broju Žive zajednice predsjednik Njemačke biskupske konferencije, nadbiskup Freiburga mons. dr. Robert Zollitsch. „Bog doživljava život iz naše perspektive. On s nama živi i prolazi kroz sve ljudske uspone i padove, radost i patnju, prihvaćanja i odbacivanja. On postaje jedan od nas i prati naš život. Ako i mi činimo poput Boga: da ljude susrećemo licem u lice, da razgovaramo jedni s drugima, a ne ogovaramo jedni druge, da pružamo ruku pomirenja, a ne šaku prijateljstva, Božić neće ostati samo termin u kalendaru i lijepo slavlje u godini. Tada će dijete u jaslucima promijeniti naš život, a i naš suživot će sve više uspijevati.“ I doista, ako se Krist ne rodi u ljudskom srcu, ma-

lo će toga ostati od sjaja božićnog slavlja. A da su Hrvati cijenjeni u njemačkoj Crkvi zbog svoje vjerske životnosti, svjedoči i mons. Zollitsch ističući pozitivna iskustva s hrvatskim zajednicama, poglavito u nadbiskupiji Freiburg.

O tome je posvjedočio na nedavnim proslavama 40. obljetnice hrvatskih katoličkih misija Offenbach i Giessen i referent za dušobrižništvo katolika drugih materinskih jezika u biskupiji Mainz Bernd Krämer prenoseći pozdrave i čestitke biskupa Mainza kardinala Karla Lehmana: „Posebno je vidljivo svjedočanstvo vaše vjerničke životnosti i zauzetosti. U vašim misijama dolazi do izražaja rad s djecom i mladima te ozračje obiteljske tradicije.“

Božićno vrijeme je prigoda za duhovno zrenje i još snažnije zahvaćanje u tajnu spasenja. U tom ozračju svima čestit Božić i Božji blagoslov u 2012. godini! **Urednik**

Iz delegatove Poruke

„MARANATHA!“

Drage sestre i braćo!

Aramejski usklik (=Ausruf, njemački) „maranatha“ spominje se jedan jedini put u knjigama Sv. pisma, i to upravo u Pavlovom tekstu Prve poslanice Korinćanima, u predzadnjem redu: „Ako tko ne ljubi Gospodina, neka bude proklet. Maranatha!“ (1 Kor 16, 22). Apostol Pavao je taj usklik preuzeo iz slavlja liturgije aramejskog govornog područja, dakle iz područja Palestine. Nije posve jasno što je taj usklik prvotno značio.

Advent ili došašće je privilegirano vrijeme crkvene godine koje nas uvijek iznova potiče da se mi Isusovi učenici u svom životu odlučujemo za Njega. Početak crkvene godine nas potiče da odgovorno koristimo vrijeme koje nam je u ovozemaljskom životu darovano.

U njemačkim se kinima od studenog 2005. prikazivao dokumentarni film „Die grosse Stille“ režisera Phillipa Gröninga, koji je na svoj način izazvao posebnu senzaciju. Film traje 160 minuta i prikazuje život, rad, molitvu strogih re-

dovnika kartuzijanaca u njihovom matičnom samostanu La Grande Chartreuse u brdima Grenoblea u Francuskoj. Režiser je živio više od godinu dana s redovnicima, u istim uvjetima kao i oni, u skromnoj sobici jednog od najstrožih redova u našoj Crkvi. U filmu nema glazbe, jedina pjesma su dnevne molitve psalama redovnika čiji strogi život film prikazuje. Tek nakon dvadeset minuta su prve riječi filma – riječi molitve i pjesme redovnika kartuzijanaca. „Die grosse Stille“ osvojio je više međunarodnih nagrada, među njima i europsku filmsku nagradu 2006. u Veneciji. Film se ne prikazuje više u kinima, ali se može nabaviti DVD. Na naslovnici filma stoji: „U tišini se počinje slušati. Kad govor prestane, počinje se vidjeti.“

Advent je vrijeme pripreme na susret s Gospodinom. Advent je vrijeme učenja. Usprkos svoj trci i svem stresu predbožićnih dana, nađimo i mi malo vremena za svoj mir, malo tišine. Možda čujemo, poput proroka Ilije, što nam Gospodin govori u „šapatu laganog i blagog lahora“ (1 Kr 19, 11–13).

Vaš vlč. Ivica Komadina, delegat

Papa pohodio Benin

Papa Benedikt XVI. od 18. do 20. studenoga pohodio je afričku državu Benin.

Afrička država Benin od 18. do 20. studenoga bila je odredište 22. inozemnoga apostolskog putovanja pape Benedikta XVI. Dva su bila temeljna povoda: 150. obljetnica dolaska prvih misionara i evangelizacija te zemlje, te predaja apostolske poslijesinodske pobudnice „Africae munus“ – „Trud Afrike“ koja je plod rada posebnoga zasjedanja za Afriku Biskupske sinode, koje je održano u Rimu u rujnu 2009. Papin je zrakoplov u petak 18. studenoga sletio u zračnu luku u Cotonou koja nosi ime po kardinalu Bernardinu Gantinu, koji je kao prvi Beninac obnašao visoke službe u Vatikanskoj kuriji. Kako su isticali brojni izvještaji, Sveti Otac susreo se sa svim „zbiljama“ tamošnjega društva – od civilnih vlasti, preko crkvenih velikodostojnika do skromnih i jednostavnih vjernika laika i ljudi dobre volje koji su ga na tipično afrički način dočekivali radosno i poletno, što je na Papu ostavilo poseban dojam. O svome je pohodu Beninu Sveti Otac sažeto govorio 23. studenoga na općoj audijenciji u dvorani Pavla VI. u Vatikanu.

Afrika žudi za slobodom i pravdom

Na početku svoje kateheze pred vjernicima iz cijeloga svijeta Sveti je Otac, uz zahvale Bogu i svim organizatorima, istaknuo da je pohod Beninu bio njegov drugi pohod Crnom kontinentu. Iz Benina je pobudnicu „Africae munus“ poslao cijeloj Crkvi u Africi i svim njezinim zajednicama, dajući „neke smjernice za pastoralno djelovanje na velikome Afričkom kontinentu“. Kako je istaknuo Papa, on je zapravo plodove Drugoga posebnog zasjedanja za Afriku Biskupske sinode položio „pred noge Presvetoj Djevici koju se u Beninu časti osobito u bazilici Bezgrješnoga začeca u Ouidahu. Po Marijinom uzoru Crkva u Africi prihvatila je Radosnu vijest evanđelja, radajući za vjeru mnoge narode“, a sada su kršćanske zajednice Afrike pozvane na obnovu u vjeri da bi sve više bile u službi pomirenja, pravde i mira. A taj je duh pomirenja nužan i neizbježan, pa i na civilnome planu. Njemu je potrebna otvorenost

nadi koja mora pokretati i društveno-politički život kontinenta, o čemu je Papa govorio na susretu s političarima, Diplomatskim zborom i religijskim predstavnicima. „U toj sam prigodi htio naglasak staviti upravo na nadu koja mora pokretati put Kontinenta, ističući žarku želju za slobodom i pravdom koja posebno ovih posljednjih mjeseci pokreće srca mnogih afričkih naroda. Potom sam istaknuo potrebu izgradnje društva u kojemu bi odnosi između etničkih i religijskih skupina bili obilježeni dijalogom i skladom. Sve sam pozvao da budu

pravi sijači u svim životnim stvarnostima i u svim okruženjima.“ Kršćani su po sebi, rekao je Benedikt XVI., ljudi nade i ne mogu ostati ravnodušni prema svojoj braći i sestrama. Na tu je istinu podsjetilo i veliko mnoštvo okupljeno na misnom slavlju u nedjelju, 20. studenoga na Stadionu prijateljstva u gradu Cotonou. Ta je misa prema Papinim riječima bila izvanredan trenutak molitve i slavlja na kojemu su sudjelovali tisuće vjernika iz Benina i ostalih afričkih zemalja, od najstarijih do najmlađih: bilo je to veličanstveno svjedočenje kako vjera uspijeva ujediti naraštaje i kako zna odgovoriti na izazove svakoga životnoga doba. Tijekom toga „dirljivog i svečanoga slavlja“, Sveti Otac je predsjednicima afričkih biskupskih konferencija predao i spomenutu pobudnicu „Africae munus“ povjerenu svima – od biskupa do vjernika – te ih zamolio da o njima „pozorno razmišljaju i da ih žive u puninu, kako bi učinkovito odgovorili teškome evangelizacijskom poslanju Crkve hodočasnice u Africi trećega tisućljeća.“

Papa vidio „živu Kristovu ljubav“

Benedikt XVI. svima je uputio poziv da budu „neumorni graditelji zajedništva, mira i solidarnosti da bi tako surađivali na ostvarenju spasenjskoga plana Božjega za čovječanstvo. „Afrikanci su odgovorili svojim poletom na Papin poziv i na njihovim sam licima, u njihovoj žarkoj vjeri, u njihovom čvrstom pristajanju uz evanđelje još jednom prepoznao utješne znake nade za veliki Afrički kontinent. Rukom sam dodirnuo te znakove u susretu s djecom i svijetom patnje. U župnoj crkvi svete Rite doista sam osjetio radost življenja, veselja i poleta novih naraštaja koji su budućnost Afrike. Slavljeničkom mnoštvu djece, jednog od brojnih resursa i bogatstava Kontinenta, ukazao sam na lik svetoga Kizita, ugandskoga dječaka, koji je ubijen jer je htio živjeti po evanđelju, te sam svakoga potaknuo da Isusa svjedoči svojim vršnjacima. Pohod centru 'Mir i radost' kojega vode Misionarke ljubavi Majke Terezije dao mi je doživjeti trenutak velike dirnutosti u susretu s napuštenom i bolesnom djecom, te mi je dao konkretno vidjeti kako ljubav i solidarnost u slabosti znaju vidljivim učiniti snagu i ljubav Kristovu“, istaknuo je Sveti Otac. Razveselili su ga, kako je naveo, i radost i apostolski žar svećenika, redovnika, redovnica, sjemeništaraca i laika koji su se okupili u velikom broju, te predstavljaju „znak sigurne nade za budućnost Crkve u Beninu.“

Biblija – pokretač svega

Svoj je susret s beninskim biskupima Papa nazvao „susretom snažnog zajedništva“. Na njemu se posebno razmišljalo o početku evanđeoskog navještaja u njihovoj zemlji, zahvaljujući misionarima koji su velikodušno darovali svoj život, ponekad i na junački način, a kako bi „Božja ljubav bila naviještena svima“. Biskupe je Papa pozvao da pokrenu prikladne pastoralne pothvate da bi u obiteljima, župama, u zajednicama i crkvenim pokretima pokrenuli „trajno ponovno otkrivanje Svetoga Pisma kao izvora

(Nastavak na str. 24)

Nitko nema pravo zanemariti žrtve

Ta gruda, koju Domovinom zovemo, posvećena je tolikim žrtvama i ako to ne znamo poštivati, onda u nama nema ni ljudskog, ni vjerničkog, ni nacionalnog dostojanstva, istaknuo je kardinal Vinko Puljić u Vukovaru.

O 20. obljetnici stradanja više od 50.000 ljudi iz cijele Hrvatske i Bosne i Hercegovine 18. studenoga bilo je u Vukovaru. Spomenu na žrtve nazočili su (nad)biskupi Hrvatske biskupske konferencije te svi vrhovni državni i politički dužnosnici. Nakon molitve za sve stradalnike Vukovara i Domovinskog rata koju je predvodio đakovačko-osječki nadbiskup Marin Srakić, položeni su vijenci te je slavljena misa zadušnica kojom je predsjedao vrhbosanski nadbiskup kardinal Vinko Puljić, uz koncelebraciju 15 biskupa i stotinjak svećenika. U koncelebraciji je bio nuncij u Republici Hrvatskoj Mario Roberto Casari, 14 biskupa i stotinjak svećenika. U propovijedi kardinal Puljić je istaknuo da se povijest ponavlja, te upozorio na nezainteresiranost Europe i moćnika svijeta koji žele da se piše nekakva povijest u kojoj bi se relativizirala stradanja jer treba, tobože, graditi povjerenje i stabilizaciju u regiji. „Nitko nema pravo zanemariti žrtve kojima danas izražavamo dužno poštovanje molitvom. Isto tako, nitko nema prava dirati rane boli onih koji krvare radi gubitka svojih najbližih. Nitko nema pravo vrijeđati žrtve onih koji su komade svoga vlastitog tijela ugradili u tu grudu. Ta gruda, koju Domovinom zovemo, posvećena je tolikim žrtvama i ako to ne znamo poštivati, onda u nama nema ni ljudskog, ni vjerničkog, ni nacionalnog dostojanstva“, istaknuo je kardinal Puljić. U spomenu na žrtve Vukovara sudjelovao je i ravnatelj dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu fra Josip Bebić koji je u ime hrvatskih misionara, misionarki i vjernika diljem svijeta odao počast svim poginulima i stradalima u Vukovaru.

Zadarski nadbiskup Želimir Puljić u misnom slavlju koje je predvodio u župnoj crkvi Uznesenja BDM u Škabrnji u petak 18. studenoga na 20. obljetnicu četničkog pokolja 43 starijih civila i 15 branitelja 18. studenoga 1991. u Škabrnji, između osta-

logaje kazao: „Ubijajući 86 nevinih života toga ponosnog hrvatskog mjestu, okupator je mislio stravičnim zločinima nad nedužnim civilima i razaranjima hrvatskih ognjišta i svetišta zauvijek ugasiť njihovu neutaživu čežnju za slobodom.“ Slavljene su mise diljem domovine za žrtve Domovinskog rata, tako i za nevino pobijene u Saborskom u kojem nije ostala nijedna hrvatska kuća, u mjestu u kojem

Misu u Vukovaru predvodio je kardinal Vinko Puljić

su hrvatske kuće minirane, Hrvati ubijeni i protjerani.

Vicpostulatura slugе Božjega Vendelina Vošnjaka i Hrvatska franjevačka provincija sv. Ćirila i Metoda organizirali su u subotu 19. studenoga skup o 150. obljetnici rođenja Vendelina Vošnjaka u Zagrebu. Po završetku skupa sudionici su se uputili u crkvu Sv. Franje, te su na grobu slugе Božjega fra Vendelina Vošnjaka izmolili molitvu za njegovu skorbu beatifikaciju.

Akademija u čast prefekta Kongregacije za odgoj

Akademija u čast kardinala Zenona Grocholewskog, prefekta Kongregacije za katolički odgoj, koji je od 19. studenoga boravio u Sarajevu, održana je u ponedjeljak 21. studenog u dvorani Pavla VI. na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Sarajevu. Proslavi su nazočili kardinal Vinko Puljić, mons. dr. Franjo Komarica, mons. dr. Ratko Perić, mons. dr. Tomo Vuksić te brojni uglednici iz znanosti, crkveni velikodostojnici i studenti.

U prostorijama koje je Grad Sisak dao na korištenje biskupiji za potrebe Caritasa osnovana je Pučka kuhinja.

Caritas Splitsko-makarske nadbiskupije Split otvorio je sklonište za žene i djecu – žrtve obiteljskog nasilja.

U organizaciji Ureda za promicanje socijalnog nauka Crkve i društvena pitanja Đakovačko-osječke nadbiskupije i Centra za promicanje socijalnog nauka Crkve HBK, u Đakovu je 19. studenoga održan četvrti susret trećeg ciklusa Studijskih dana o socijalnom nauku Crkve. Tema susreta, održanog u prostorijama KBF-a, bila je „Kultura rada“, jer je tim susretom počelo promišljanje o modelima ostvarenja Deklaracije usvojene na V. hrvatskom socijalnom tjednu.

Vjera, baština, identitet

Proslavljena je 900. obljetnica smrti bl. Ivana Trogirskoga na čijoj je svečanosti misu predvodio zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić u koncelebraciji sa splitsko-makarskim nadbiskupom Marinom Barišićem.

U organizaciji Hrvatske kulturne zajednice Hrvata iz Hercegovine održani su Prvi tropletovi dani kulture od 7. do 13. studenoga u Mostaru, Čapljini i Širokom Brijegu. Središnja tema Tropletovih dana bila je „Vjera, baština, identitet“. Predsjednik Hrvatske kulturne zajednice mr. don Krešimir Puljić kazao je da se Zajednica u svojim ciljevima i programskim zadacima obvezala pozitivno utjecati na hrvatsku društvenu zbilju, promovirajući kršćanske, kulturne i domoljubne vrednote.

Međunarodni znanstveni simpozij pod nazivom „Stjepan Tomašević (1461.–1463.) – slom srednjovjekovnog Bosanskog Kraljevstva“ održan je 11. i 12. studenoga u velikoj dvorani Općine Jajce u organizaciji Hrvatskog instituta za povijest iz Zagreba i KBF-a iz Sarajeva. **A.O.**

RAZGOVOR S PREDSEDNIKOM NJEMAČKE BISKUPSKE KONFERENCIJE NADBISKUPOM FREIBURGA MONS. DR. ROBERTOM ZOLLITSCHOM

Hrvatska može i trebala bi graditi mostove

Predsjednik Njemačke biskupske konferencije i nadbiskup Freiburga mons. dr. Robert Zollitsch rođen je 1938. u Filipovu, današnjem Bačkom Gračacu, u Vojvodini. Kao i svi Podunavski Nijemci prognan je 1946. godine kao dijete s roditeljima u Njemačku, gdje je najprije živio u mjestu Oberschüpfu kod Freiburga, a potom u Mannheim-Rheinau. Studirao je teologiju kao svećenički kandidat na Albert-Ludwigovom sveučilištu u Freiburgu i na Ludwig-Maximilianovom sveučilištu u Münchenu od 1960. do 1964. Tadašnji nadbiskup dr. Hermann Schäufele zaredio ga je za svećenika 27. svibnja 1965. u frajburškoj katedrali. Godine 1974. doktorirao na Albert-Ludwigovom sveučilištu u Freiburgu. U travnju 1983. nadbiskup dr. Oskar Saier poziva ga za suradnika u nadbiskupijski Ordinarijat, gdje je sve do imenovanja za nadbiskupa Freiburga obnašao dužnost referenta i bio odgovoran za sva personalna pitanja u nadbiskupiji. Dr. Robert Zollitsch je 20. srpnja 2003. imenovan biskupom, a zatim i frajburškim nadbiskupom kao četvrti po redu nadbiskup od osnutka te nadbiskupije 1827. Za predsjednika Njemačke biskupske konferencije izabran je 2008. godine i na toj službi naslijedio je biskupa Mainza kardinala Karla Lehmana.

Slika: www.ebfr.de (smio: Hartmut W. Schmidt)

Živa zajednica: Poštovani oče nadbiskupe, najprije srdačno hvala što ste pristali dati intervju za Živu zajednicu. Za početak, došli ste na čelo Njemačke biskupske konferencije u nimalo lakom vremenu za Crkvu u Njemačkoj?

Nadbiskup Zollitsch: Služba Crkve u Njemačkoj još je uvijek široko prihvaćena u društvu, iako živimo u vremenu mnogih promjena i previranja, suočeni s velikim političkim i gospodarskim izazovima kao i izazovima u Crkvi. Naime, odlučujuće pitanje je: kako ćemo uspješno prenositi vjeru u Isusa Krista i budnim održati pitanje Boga? Na to će nastojati dati odgovore također i proces dijaloga koji su pokrenuli njemački biskupi.

Papin pohod Njemačkoj – povijesni događaj

Žz: Veliki događaj za Katoličku Crkvu u Njemačkoj, ali i za cijelu Nje-

mačku je nedavni pohod pape Benedikta XVI. Što biste posebno izdvojili s Papina pohoda?

Nadbiskup Zollitsch: Već tijekom samog prijema u dvorcu Bellevue u Berlinu papa Benedikt XVI. je kratko i jezgrovito formulirao nakanu svog pohoda, rekavši: „Došao sam susresti se sa ljudima i s njima razgovarati o Bogu.“ Osobno sam mu zahvalan, da je pitanje o Bogu bila misao vodilja tijekom cijelog njegovog pohoda. U dojmivim misnim slavljenjima s našim Svetim Ocem stotinama tisuća vjernika bilo je omogućeno osjetiti živo zajedništvo vjere, a govori u Njemačkom parlamentu, kao i u Frajburškoj kazališnoj koncertnoj dvorani bili su izražajni impulsi, koji vode u dublje razmišljanje o tome, kako je i u postmodernom društvu važna i potrebna vjera u Boga. Nimalo manje važni bili su susreti s predstavnicima drugih konfesija i religija. Pohod je u cjelovitosti bio povijesni događaj te učvršć-

vanje u vjeri za Katoličku Crkvu u Njemačkoj.

Tragični događaj u Filipovu 25. studenog 1944.

Žz: Čitamo kako svaki peti stanovnik Njemačke ima migracijsku pozadinu. I Vi i Vaša obitelj ste to također iskusili kad ste se, zbog Titova režima u tadašnjoj Jugoslaviji nakon Drugoga svjetskog rata, morali nepravedno iseliti iz Filipova u Vojvodini u Njemačku. Koje Vas uspomene povezuju s Vašim tadašnjim zavičajem?

Nadbiskup Zollitsch: Djetinjstvo sam proživio vrlo svjesno i sjećam se mnogih detalja: roditeljske kuće, crkve, drugih kuća i ljudi u našem mjestu. Svi smo bili jedna blisko povezana seoska zajednica. S ljudima drugih naroda u susjednim mjestima smo također živjeli u miru. Rekao bih, da je to bila neka vrsta Europe u malom. A onda se je i tu, nažalost, dogodio

25. studeni 1944., kada je ujutro 212 muškaraca u starosnoj dobi između 16 i 60 godina moralo iskopati tri masovne grobnice, da bi zatim bili okrutno ubijeni i brutalno poklani. Među njima je bio moj tada 16-godišnji brat. Još i danas čujem zvuk te pucnjave. Moju majku su obvezali na prisilni rad. Moju baku, tri moje sestrične i mene odveli su u logor za uništavanje. Kasnije smo uspjeli pobjeći i uz veliku sreću preživjeli bijeg. Šezdeset godina nakon protjerivanja opet sam bio u staroj domovini, u kući mojih roditelja u kojoj sam rođen. Stajao sam u središtu mjesta i odmah znao u kojem pravcu treba krenuti do roditeljske kuće. Kada sam kasnije stajao pred masovnim grobnicama, sjećanja su opet oživjela u trenu.

Hrvati uspješno integrirani

Žz: Katolici drugih materinskih jezika u Njemačkoj Crkvi i SR Njemačkoj su dobro prihvaćeni i pronašli su dio svoje domovine. Crkva u Njemačkoj, ali i njemačko društvo im je u mnogočemu pomoglo. Danas kad se u gospodarska i druga situacija u Njemačkoj promijenila, što domaća Crkva, a i Njemačka očekuje od stranih katolika, odnosno stranih sugrađana?

Nadbiskup Zollitsch: Iz brojnih susreta i razgovora upoznat sam sa situacijom naših zajednica drugih materinskih jezika. Zahvalan sam na tom, što su toliki ovdje pronašli domovinu i osjećaju se kod nas kao kod kuće. Istodobno se je proteklih godina jasno pokazalo, kako društvo u kojem živimo stoji pred velikim izazovima glede pitanja integracije. Dok većini migranata uspijeva relativno brzo ovdje se udomačiti, postoji jedan manji dio, ali ipak još preveliki dio, onih kojima je ova zemlja i dalje strana. To se odražava u nedovoljnom poznavanju jezika, u nedostatnim obrazovnim uspjesima i velikom broju nezaposlenosti. U tom slučaju, naravno, kulturalna blizina ili udaljenost migrantske skupine naspram nove domovine igra veliku ulogu. Hrvati su sigurno oni, kojima općenito uzorno uspijeva, integrirati se u Njemačku, bez da se odreknu svoje tradicije. Važna zadaća zajednica drugih materinskih jezika jest graditi most između kulturne sredine iz koje pojedini doseljenici potječu i kulture u Njemačkoj. Naše misije žele pritom pružiti

pomoć, da ljudi ne zaborave svoje podrijetlo, da ne ostanu bez korijena, niti da dugoročno žive među nama kao stranci.

Žz: U Njemačkoj živi više stotina tisuća Hrvata iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine i drugih dijelova bivše države. Zahvalni su na velikoj pomoći koja im je s njemačke strane pružena, poglavito u vrijeme Hrvatskoga domovinskog rata i međunarodnog priznanja Hrvatske. Ističe se kako su dobro integrirani u njemačko društvo, a Katolička Crkva u Njemačkoj od početka im je omogućila slavljenje Boga na hrvatskom jeziku, kao i druge mogućnosti njegovanja svoje vjere i kulture. Vaše iskustvo s hrvatskom zajednicom u Njemačkoj?

Nadbiskup Zollitsch: Iskustva iz moje Nadbiskupije Freiburg – primjerice u gradovima Freiburg, Karlsruhe, Mannheim i Singen-Villingen – izuzetno su pozitivna. Vlada jedna velika normalnost; upravo to je i potrebno. Za naše biskupije u Njemačkoj je obogaćenje, da možemo doživjeti Katoličku Crkvu u zajednistvu domaćih i

Hrvatska je oduvijek bila dio „latinske“ Europe. To će joj olakšati da se uklopi u Europsku uniju. Ono posebno što Hrvatska može pridonijeti europskoj integraciji jest iskustvo međusklopa između zapadno-katoličke, pravoslavne i muslimanske kulture.

doseljenika vrlo konkretno kao jednu Crkvu svijeta. Hrvatske zajednice pridonose iskustvu raznolikosti, što je značajka katoličkog. Na tom sam zahvalan.

Zajedno vjerovati i učiti jedni od drugih

Žz: Hrvati katolici se u Njemačkoj okupljaju u oko 90 hrvatskih katoličkih misija i zajednica, a središnjica je Hrvatski dušobrižnički ured u Frankfurtu na Majni na čelu s delegatom. U kom će pravcu ići budućnost zajednica drugih materinskih jezika u Njemačkoj?

Nadbiskup Zollitsch: Ovo nije odgovarajuće mjesto za nagađanja o budućem broju zajednica i o struktu-

rama njihova rada. Naime, jasno je: razvoj dušobrižništva materinskog jezika je povezan s organizacijom i oblicima dušobrižništva u pojedinim biskupijama. Po tom pitanju se na mnogim mjestima razvija i nešto novo, što će se svakako odraziti i na misije drugih materinskih jezika. Važnije od pitanja struktura je sadržajni profil pastorala za katolike stranih materinskih jezika. Ubuduće će biti važno, da se njemačko-govorne župe i misije stranih jezika još mnogo snažnije odnose jedna prema drugoj, nego što je to bilo u prošlosti. Nije stvar u tome jednostavno živjeti jedni pored drugih, nego zajedno vjerovati i učiti jedni od drugih. Taj proces učenja će promijeniti i teritorijalne zajednice i zajednice drugih materinskih jezika.

Hrvatska je oduvijek bila dio „latinske“ Europe

Žz: Hrvatska je pred ulaskom u Europsku uniju, a vjerski, zemljopisno i kulturno je oduvijek pripadala europskom civilizacijskom krugu. Ulazak u Europsku uniju je područje davanja i primanja. Koje, po Vašem mišljenju, vrijednosti Hrvatska može uničiti u zajednicu europskih naroda?

Nadbiskup Zollitsch: Hrvatska je oduvijek bila dio „latinske“ Europe. To će joj olakšati da se uklopi u Europsku uniju. Ono posebno što Hrvatska može pridonijeti europskoj integraciji jest iskustvo međusklopa između zapadno-katoličke, pravoslavne i muslimanske kulture. Cijeli zapadni Balkan vidi svoju budućnost u Europskoj uniji. Iskustva Hrvatske sa susjednim državama, a tu postoji daleko više od povijesti neprijateljstva!, su potrebna, kako bi se i ostalim državama te regije otvorila dobra perspektiva. Hrvatska može i trebala bi graditi mostove.

Žz: Brojni su problemi s kojima se suočavaju današnja društva u svijetu. Na koji način Crkva kao institucija, a i kao zajednica vjernika, može pomoći da se kriza prevlada?

Nadbiskup Zollitsch: Prije svega pozvani smo hrabro naviještati vjeru u Isusa Krista i – po primjeru Svetog Oca – održati budnim pitanje Boga u današnjem svijetu. Već dva tisućljeća Crkva je nositeljica poruke evanđelja u svijetu, radosne vijesti o vjeri, ljubavi i nadi. Ta poruka radosne vijesti je svijetu i danas potrebna, jer iz nje

(Nastavak na str. 20)

HKM BIELEFELD

Proslavljena 40. obljetnica misije

Hrvatska katolička misija Bielefeld, koju od početka vodi svećenik Splitsko-makarske nadbiskupije vlč. Slavko Rako, proslavila je u subotu 12. studenoga pod geslom „Ukorijenjeni u Kristu“ 40. obljetnicu djelovanja. Svečano zahvalno misno slavlje u crkvi Marije Kraljice, u kojoj se Hrvati katolici okupljaju na središnje misijsko misno slavlje, predvodio je pomoćni biskup Nadbiskupije Paderborn mons. Hubert Berenbrinker u

Misnom slavlju u punoj crkvi Marije Kraljice pribivao je i generalni konzul Generalnog konzulata Republike Hrvatske iz Düsseldorfa Vjekoslav Križanec. Više mladih i starijih vjernica i vjernika sudjelovalo je u hrvatskim narodnim nošnjama.

Sve je na početku pozdravio vlč. Rako, a na poseban način oca biskupa zahvalivši Nadbiskupiji Paderborn na skrbi i svekolikoj pomoći koju je pružala i koju pruža Hrvatima katoli-

omogućila slaviti Boga na svom hrvatskom jeziku i njegovanje vlastite kulture i razvijanje svoje vjerske tradicije. S druge strane im je omogućila pronaći dio svoje domovine u mjesnoj Crkvi i njemačkoj kulturi. Zajednice drugih materinskih jezika dio su opće Crkve u kojoj nema stranaca. U našoj Crkvi su svi subraća, kazao je mons. Berenbrinker podsjetivši i na pozitivne osobne susrete s hrvatskim svećenicima i vjernicima u nadbiskupiji.

Posebno je bilo svečano u dvorani Caritasove kuće „Winfriedhaus“ u Bielefeldu

zajedništvu s voditeljem misije vlč. Racom, ravnateljem dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu fra Josipom Bebićem, delegatom za hrvatsku pastvu u Njemačkoj vlč. Ivicom Komadinom, predstavnikom regije fra Lukom Šarčevićem, prelatom Brunom Kresingom, referentom za katolike drugih materinskih jezika u Nadbiskupiji Paderborn vlč. Frankom Schäfferom, dekanom Bielefelda vlč. Klausom Fussyem, domaćim njemačkim župnikom vlč. Blažom Kovačem te s više njemačkih i hrvatskih svećenika.

cima okupljenima u toj misiji. U pozdravnoj riječi mons. Berenbrinker je izrazio čestitku za 40. jubilej misije. „Kad se raduje jedan član Crkve, raduje se cijela Crkva“, kazao je prenijevši čestitke nadbiskupa Paderborna Hans-Josefa Beckera. U propovijedi je istaknuo kako je misija osnovana prije četrdeset godina zbog brojnih Hrvatica i Hrvata pristiglih u Bielefeld i okolice iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine nakon 1968. godine. Cilj njihova dolaska je bilo traženje posla i boljih životnih uvjeta. Crkva im je

Na kraju misnog slavlja čestitku je uputio prelat Kresing koji je podsjetio na vrijeme osnivanja misije, ali i osnivanje drugih stranih misija u nadbiskupiji Paderborn te je kazao kako je u tim susretima ostvareno mnogo zajedništva utemeljenog u povezanosti s Kristom i jednih prema drugima. Prigodnu riječ uputili su u ime njemačke župe Marije Kraljice vlč. Kovač i predsjednik župnog vijeća Josef Redeker. Misno slavlje svojim je pavanjem uvećao zbor „Hl. Kreuz Brake“ uz sudjelovanje i misijskih pjevačica

Susret mladih obitelji

U Hrvatskim katoličkim zajednicama „Blaženi Alojzije Stepinac“ Schwenningen i „Sv. Leopold Bogdan Mandić“ Rottweil sa Schrambergom godinama se organiziraju susreti mladih hrvatskih katoličkih obitelji. Svaki put se pripremi određena tema, kratki referat, a potom slijedi diskusija i zajedničko druženje. Zadnji takav susret održan je u subotu 26. studenoga od 18 do 22 sata u Hrvatskom domu u Schrambergu, gradu partneru grada Čakovca. Okupljene je pozdravio najprije predsjednik Hrvatskog doma Danijel Korunić, a nakon njega riječ je uzeo vlč. Luka Lucić, koji je govorio o te-

mi „Hrvatska katolička obitelj – ovdje i sada“. Nakon njega predavanje o došašću je održao župni referent Mladen Lucić. Bilo je prisutno sedam mladih obitelji iz Rottweila i Schram-

berga. I ovaj put se potvrdilo da su takvi susreti korisni i da će se prije početka korizmenog vremena ponovno organizirati u Rottweilu.

Mladen Lucić

Na susretima se rado okupljaju mlade obitelji. Predavanja su održali vlč. Luka i Mladen Lucić.

▶ i pjevača pod ravnanjem Bernharda Gardiana, a uz orguljsku pratnju misijske suradnice Marine Mraz.

Nakon misnog slavlja duhovno-kulturni slavljenički program nastavljen je u dvorani Caritasove kuće „Winfriedhaus“ u Paderbornu. Na početku su izvedene hrvatska i njemačka himna, a potom je podravnu riječ uputio vlč. Rako. Čestitku je uputio i njemački političar posebno aktivan u pomoći Hrvatskoj u vrijeme Domovinskog rata Elmar Brock. Prigodni riječ uputio je i generalni konzul Križanec istaknuvši vrijednost hrvatskih katoličkih misija u Njemačkoj i u svijetu. Ravnatelj o. Bebić je prenio pozdrave hrvatskih (nad)biskupa, posebno predsjednika Vijeća za hrvatsku inozemnu pastvu mons. Pere Sudara. „Ova zajednica može biti primjer kako se jedna katolička zajednica može odnositi prema ljudima i prema Bogu.“ Zahvalnu riječ uputio je i nadbiskupijama Paderbornu i Splitsko-makarskoj. „Hrvatske katoličke misije su oaze i ponajbolji dio iseljene Hrvatske u svijetu.“ Delegat vlč. Komadina je uz prigodnu riječ

uputio čestitku te je poželio misiji i njezinim članovima svako dobro u budućnosti kako bi se po Hrvatima katolicima prepoznao taj grad. Među brojnim pismenu čestitku uputio je i mons. Vladimir Stanković, dugogodišnji ravnatelj dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu. O povijesti misije govorila je misijska suradnica Marina Mraz, a nastupio je zbor „Hl. Kreuz Brake“ koji su izveli više pjesama na hrvatskom jeziku. Nastupio je i misijski dječji zbor i zbor odraslih. Izvedene su i prigodne recitacije, tako je između ostalog Kata Majstorović pročitala pjesmu župljanke Ane Alilović posvećenu vlč. Raki i misiji. Na kraju su u znak zahvale prigodni darovi podijeljeni vlč. Raki, pastoralnoj suradnici Marici Mraz u povodu 30 godina djelovanja u misiji i misijskoj suradnici Marini Mraz. Za sve je pripremljen domjenak, a u zabavnom programu nastupila je skupina „Dobri duhovi“.

Hrvatska katolička misija Bielefeld osnovana je 1. studenoga 1971. godine, a broji više od 3.000 vjernika. Od početka samostalnog djelovanja

misije njezin je voditelj vlč. Slavko Rako, svećenik Splitsko-makarske nadbiskupije. Vlč. Josip Strujić, također svećenik Splitsko-makarske nadbiskupije, došao je 1964. godine na područje nadbiskupije Paderborn i smjestio se u Dortmundu odakle je pastoralno posluživao Hrvate katolike u okolnim mjestima. Također je povremeno vodio brigu i o Hrvatima katolicima u Bielefeldu. U misiji djeluje pastoralna suradnica Marina Mraz i misijska suradnica Marina Mraz.

Valja istaknuti kako je slavlje sakramenta potvrde u misiji bilo u subotu 19. studenoga. Svečano misno slavlje u crkvi Marije Kraljice u Bielefeldu predvodio je i podijelio sakrament sv. potvrde pomoćni biskup Nadbiskupije Paderborn mons. Manfred Grothe. Sakrament je primilo dvadeset šestero mladića i djevojaka. Voditelj misije vlč. Rako je zahvalio mons. Grotheu za sve dobro koje Nadbiskupija Paderborn čini za tu hrvatsku misiju kao i za pomoć brojnim projektima u Splitsko-makarskoj nadbiskupiji.

Tekst i snimka: Adolf Polegubić

Šime Perić

Hoće li se zatočeni vitez

Ne znam zašto mi se to dogodilo baš danas, dva dana prije Božića? Usred berlinske magle koja tjednima uz asfalt pritišće i pogled i misli, pomislio sam na sunce, na ono daleko južnjačko sunce, što i usred zime, znade ugrijati tijelo i dušu. Čudio sam se sebi samom – ta ovdje mi je već prohujalo tridesetak Božića – a tek sada ta misao mi je najprije milinom obavila srce, a onda ga kao mačem probola. Kapnula mi je suza na hladni mramor Aleksander placu. Stresao sam drhtajem tijela tugu poput inja sa zimskog bora i upitao se: „A što, ako me ljudi gledaju!“ I brzo sam se utješio odgovarajući sebi: „Ovdje ljudi vide, a ne gledaju! U mnoštvu si uvijek sam i začudno slobodan.“ Baš zbog te slobode zavolio sam ovaj grad, uljuljao sam se u njoj i prihvatio njezin pravocrtni zakon: pripisao sam joj gotovo ljekovita svojstva u trenucima kušnji i nevolja. A danas, vidi mene nezahvalnika, počeo sam sanjati nešto sasvim drugo, nešto daleko, gotovo nestvarno.

Spustio sam se u podzemnu željeznicu. Ljudi poput bujica zaobilazili su me kao kameni otok, kao hladnu i umornu skulpturu. A sve sam, samo ne hladan, bio! U mnoštvu živih počela se preda mnom redati kolona mrtvih: vratio sam se u najranije dane sjećanja i u misli vraćao sva ona lica, sve one ljudske konture, koje su se tamo, na Nebo već preselile, koje su ploče dinarske davno pokrile. Osjetio sam miris vlage i zemlje natopljene sokovima mrtvih tijela. A onda, dva vranca vučući kola s lijesom moga djeda zapela su nanosu snijega, muškarcu su ih gurali, a žene u crnini žarče molile. Fra Jozo je s ministrantima zastao na čelu kolone, strpljiv, kako to samo gorštački svećenik znade. I nova dvojba rodila se u meni. Koliko li sam se samo udaljio od svojih bližnjih, od svojih poznanika i mještana kojih ovdje sada ima više nego u našem rodnom mjestu? Muče li i njih ovakve misli i slike koje su nekad gledali? I rješio sam: umjesto prema istoku desetkom, krenuo sam prema zapadu dvanaesticom! Hoću, baš hoću,

zbog starih sjećanja – čestitat ću! – onako toplo i ljudski, Božić i Porođenje Kristovo, barem jednom čovjeku, svom nekadašnjem susjedu Anti i njegovoj obitelji. Oh, kako li će me samo dočekati? Hoće li biti hladan pa i dalje neumorno poskakivati po svom restoranu oko brojnih njemačkih gostiju? Da, to sam već doživio kad sam ga jednom davno posjetio. Punudio me je, istina, objedom, ali ostao je dalek i hladan.

No, natrag nisam mogao. Prošao sam gotovo cijeli Berlin, a sad na koncu sam počeo sumnjati. U toj nedoumici već sam stajao pred urednim restoranom na čijoj su se ploči kočeperila dva roga i nekakav, mislim, španjolski naziv. Zakoračio sam, otvarajući vrata, iz hladnoće u vrelu restoransku idilu. Mnoštvo je objedovalo i činilo se sretnim. On, Ante, oduvijek moj prijatelj i susjed stajao je uz šank i točio nekakvo piće, isti kao nekad, nemiran i uvijek drhtav, ali bez nekadašnje bujne kose koja mu je prekrivala sve do očiji. Zamijetio sam sjaj u njegovim zjenama. Srdačno se, kao najrođenija braća, pozdravismo.

– Ne bih ti htio smetati, došao sam samo čestitati Božić... – mucao sam nesigurano.

On skide bijelu konobarsku pregaču, nešto promrmlja dvojici mladih radnika, uze me pod ruku i povede svom „počasnom“ stolu, na kojem uvijek piše „rezervirano“. Svaka nova riječ topila je led među nama, zažarile su nam se oči i obrazi. Božićali smo usred hladnog Berlina, božićnije i pristojnije nego ikad. Zapravo nikad dotad nismo tako duboko razgovarali. Da, reći će netko, dva ocvala pedesetogodišnjaka i ne znaju ništa drugo nego pričati o starim i boljim vremenima. Ipak, nismo mi bili od te razmažene sorte... Davno smo mi shvatili i prihvatili krvavu realnost, nakopali smo se mi njemačkih kanala, nabisali lonaca i tanjura, a to i dalje činimo da životu iza sebe osiguramo kruh i krov, dostojanstvo i znanje. I baš zato, skratit ću detalje našeg razgovora i zabilježiti da smo se rastali srdačnije od braća, rješeni obiteljski u

božićnim danima se okupiti i svi zajedno Rođenje Kristovo proslaviti.

Već se smračilo nad Berlinom dok sam otvorao vrata svoga stana u ulici Pappelalle, nadomak kuće matice časnih sestara karmelićanki Božanskog Srca Isusova. I tu se krije priča, velika i časna, koju ću jednom, možda ispričati. Krenula je naime, utemeljiteljica te karmelske zajednice, još početkom dvadesetog stoljeća u Hrvatsku skrbiti o napuštenoj djeci i umirućim starcima. Ta znamenita kći protestantskog pastora, obratila se na katoličanstvo, i zaorala junački i hrabro. Da, stanovao sam u susjedstvu prve samostanske kuće koju je utemeljila Ana Maria Tauscher, za života živi Božić mnogima. „Nevolja je samo kap vode na užarenu željezu!“, kao da su i večeras pred Božić 2011. na mojim vratima odzvonjale njene hrabre riječi...

– Jeste li svi kod kuće. Je li se vratio Ante s treninga? – galamio sam ozaren i pun radosti. – Hajde, dajte malo života, što ste se smrznili!

Znali su iz stare prakse da opet imam neku svoju ideju. Lijeno i ravnodušno su se okupljali oko stola, njih troje: dva sina – već momci i najmlađa desetogodišnja Josipa, moja mezimica. Najstariji sin Ivan je prije nekoliko godina oženio Švedanku katolkinju – „krasan si endem“, tepali smo joj tada! – i u sretnom braku s troje djece živi stotinjak kilometara južnije. – Ove godine slaviti ćemo Božić! – nastavio sam gromoglasno, a svi su me gotovo sažalno pogledali.

– I... – mrzovoljno je zborio Ante – Pa, barem to radimo svake godine. Nemoj opet, gnjaviti.

– Poštuješ li ti mene, moj učeni sine? – krenuh u protunapad.

– Što ti to sad znači? Naravno da „da“! – odgovarao je nevoljko.

– Onda šuti i slušaj!

– Šime, ne možeš tako s djecom. Grub si, daj budi malo nježniji. Uvijek nagliš, bez raloga! – umiješala se i moja supruga.

– Dobro, imaš pravo... – hladio sam se po tisućiti put iznova. – Ali imam molbu: pomozite mi proslaviti Božić!

vratiti?

Pokorno i još zbunjenije slijegali su ramenima. Onda sam im ispričao, zapravo dramatično prepričao svoja današnja „nadahnuća“, razmišljanja i susrete. Dohvatio sam se telefona i održao uzvišen monolog Ivanu. S druge strane čulo se samo: – Naravno, doći ćemo kao i prošle godine! Dobro, dobro, već ujutro!
– I dobro, što hoćeš? Kako ti to za mišljaš? – vraćao me je u stvarnost

Ante, očito neformalni glasnogovornik cijele obitelji.

– Ovako ćemo! Nema Božića bez ispovijedi... Na Badnjak svi ujutro u crkvu Sv. Nikole. To mi ne možete odbiti! Pridružiti će nam se Ivan i Edita!

Onda je počelo izmotavanje; pa ja sam to napravio onda, pa ovdje, pa ondje, ovako i onako. Ipak, vidio sam po pogledima da je to riješena stvar!

– Nakon toga mi muški idemo nabaviti bor i ukrase. Naći ćemo negdje i bakalar i ostalo što uz to ide – nabrajao sam.

Vidio sam da se svima popravljalo raspoloženje. Ja sam i dalje pričao dok na koncu nisam shvatio da je samo supruga uz mene. Sućutno me je pogledavala.

No, budući da ne pišem roman nego samo prigodnu priču za Živu zajednicu, ono što se događalo na Badnjak ujutro, sada ću preskočiti i možda, ako doživim, za sljedeći Božić opisati.

I dočekao sam predvečerje Badnjaka. Svi, baš svi su moji bili na okupu. Unuci su mi se motali oko nogu, a u red ih je dovodila moja, pomalo ljubomorna, mezimica Josipa.

– Neka, neka... – veselo sam gugutao. – Više nas je nego Turaka kod susjeda Memeta, neka, neka... nas Hrvata!

Cvao sam od sreće, a onda su se počela događati čuda. Na izlazu smo se zbunjeno pogledavali. Nas četvorica muškaraca, ja i tri moja sina, – svi iste kravate! I to ne bilo kakve, nego one s poznatim crveno bijelim kockicama koje sam im darovao za prošli Božić. A zašto čudo? Lani sam im plaćao po sto eura da ih odjenu, ali nisu htjeli ni čuti! Kako samo vrijeme i strpljivost, učine svoje!

A u crkvi svečano, kako svečano, Bože moj! Fratar raširio ruke i zanosno zbori: „Što vas je noćas privuklo u ovaj sveti hram. Tko je taj pred kim ćemo noćas koljeno prigeti? To je Dijete, Bog naš koji se rodi za spasenje svijeta!“ Pred jaslicama Isusovim, klanjamo se svi po redu! A vani, koje li sreće, u ovom gradu koji bježi od Boga, imaš kome stisnut ruku i izgovoriti onaj drevni pozdrav: „Na dobro ti došao Badnjak i Porođenje Isusovo!“ Kako sam samo cvao dok

su mi uzvraćali: „I s tobom Bogda zajedno!“ I susjed Ante došao je s obitelji. Činilo mi se da i kod njega ove godine vidim malo više iskre i plamena.

A kod kuće kao u telefonskoj centrali. Tamo dolje, u staroj i opjevanoj Domovini, sve nedostupno... Čujem samo: kvarovi, nekakve zauzete linije, kvarovi. Zove se, zove, po sto puta... A na stolu upaljene svijeće, molitva za žive i mrtve. Sve je svečano i dostojanstveno. Nazdravljamo uz slasan zalogaj, a onda opet priča i priča...

– A tata, jeste li vi u Domovini slavili Božić? – započinje najmlađa Josipa?
– Sagen Sie uns, Opa, sagen. – pridružuje joj se najstariji moj unuk.

– Pričaj pričaj... sprechen, sprechen... – bubnja mi u glavi...

– Dobro, dobro, ali moglo bi to potrajati...

– Sprechen, pričaj! – uslijedila je ponovno zapovijed.

Nisam znao odakle krenuti. Požnostni je bilo sasvim dovoljno. Bio

sam prezadovoljan što su se svi ispovjedili i pričestili. Morao sam improvizirati.

– Kod nas je nekad na Badnjak bila prostrta slama po podu kuće.

– Slama, a što je slama... – upita jedno unučce.

– Eto, neka ti to ćaća objasni! Ivane, daj uči dijete hrvatski! – već sam počeo pomalo gubiti živce, a onda sam se ipak primirio i nastavio.

– Ponekad bi na tu slamu donijeli koje malo janje ili tele. Jeste li vidjeli jaslince u crkvi? To je bilo nešto slično. Na ognjištu su se ložila drva, koja smo mi zvali badnjaci. Sve je prštalo od bezbroj iskrica. A tek mirisi, a tek mirisi...

– A što ste jeli tata? – nestrpljivo će Josipa.

– Čokoladu, bombone, kolače... Ma, šalim se! Jeli smo posno varivo od slanutka i kruh ispod peke do ponoćke, a onda pršut i pečenicu, kuhinu koštradinu u zelju ili što smo već imali.

– Super, baš super! – oduševljeno će mala.

– A onda su dolazili čestitari, sve do jutra. Padale su priče o davnim danima, davnim Božićima i znamenitim događajima – nastavio sam.

– Ispričaj nam jednu, ispričaj nam jednu... – povikali su.

Polegli su i prislonili se uz mene. I oni stariji su zašutjeli. Započeo sam priču o siromašnom dječaku iz malog sela na kraju svijeta, kojem je Isus u božićnoj noći darovao poseban san, a ovaj kasnije postao hrabar vitez i borac za Boga, Crkvu i Domovinu. Vezao sam i vezao preplićući detalje sna i stvarnosti... Govorio sam istinu i samo istinu, pa i onda kada je kamenje oživjelo i ptice progovorile... I sam sam se čudio kako ne nazirem priči kraja. I taman kad je plemeniti vitez završio zatočen kao najamnik u stranoj zemlji, djeca su blaženo zaspala, a mame su ih odnijele u krevete. Mi stariji nastavili smo na miru božićati. Čak je i Ante šutio i čudno me ispod oka pogledavao...

A kakvu priču sam ispričao? Vidjet će se to po mojim unucima za četrdesetak godina.

Sutra na rastanku stiglo je priznanje mojim učinjenim naporima.

– Djede, hoćemo li i sljedeći tjedan slaviti Božić? To je tako lijepo...

– Hoćemo, hoćemo... – šaptao sam nježno, grleći ih.

– Hoće li se zatočeni vitez vratiti iz strane zemlje?

E, sad mi je suza krenula niz oko...

Piše:
dr. Ivica
Žižić

Liturgija u gestama vjere

Liturgija je živi susret s Kristom u zajednici vjerujućih.

U životu vjere liturgija igra temeljnu ulogu, jer se u njoj rađaju, oblikuju i žive geste vjere. Ipak, ponekad nam se čini da je liturgija uobičajena, rezervirana samo za blagdane, daleko od stvarnoga života. Liturgiju često zastiru druga pitanja i problemi. Pa i onda kada je riječ o životu vjere nerijetko se ide dalje od liturgije i prelazi u pitanja moralnih dužnosti, karitativne zauzetosti i svjedočenja vjere u suvremenom svijetu. S pravom se ističe uloga vjere u izgradnji ljudske osobe i kulture, u promicanju pravih vrijednosti. Jednom riječju, danas postoji nasušna potreba da se promovira životno angažirana vjera, dok liturgija ostaje tek jedan u nizu trenutaka – možda najsvečaniji – ali ipak samo jedan trenutak života vjere.

Liturgija kao izvor i vrhunac

Život vjere traži svoj temelj, svoje polazište i svoje središte. Inače postoji opasnost da se vjera pretvori u niz „obveza“, „uvjerenja“ i „angažmana“. Gdje je to mjesto gdje se vjera treba ukorijeniti da bi životno pulsirala i preobražavala lice stvarnosti? Koje je istinsko polazište vjere i gdje je njezin korijen? Gdje se sabiru i odakle proizlaze geste vjere? Odgovor na ova pitanja dala je Crkva na posljednjem saboru, koji je upravo započeo novim razumijevanjem liturgije u životu vjere. Liturgija je tu definirana kao polazište i središte svega crkvenog života. Prvenstvo liturgije u životu vjere i Crkve nije nominalno. Crkva stvarno samu sebe razumije počev od liturgije koja je izvor svega što ona jest, što vrši i govori. Kroz liturgiju život vjere crpi neophodnu snagu bez koje uopće ne bi mogao postojati. Iz toga proizlazi da se liturgija nalazi na početku i na vrhuncu života vjere, da je duboko utkana u život zajedništva Crkve i u život svakog pojedinog vjernika. Kad Crkva ne bi slavila liturgiju, ona ne bi se pretvorila u jedno od brojnih udruženja koje drže na okupu tek zajednički interesi i dogovorena pravila.

Ali po liturgiji Crkva biva zajednica vjernika koji slušaju Riječ i vrše spomenčin Kristova Otajstva. Po liturgiji Crkva shvaća što je i komu pripada. Svaki put kada se Crkva sabire na liturgiju, ona se vraća na izvor svojega postojanja – uranja u Otajstvo Božje prisutnosti po Sinu i u Duhu Svetom. U liturgiji Crkva slavi preobrazbu čovjeka i svijeta i u tom krilu vjere slavi Boga zbog njegovih silnih djela u prošlosti i danas. Zbog toga liturgija je također vrhunac života vjere.

Vjernik, koji živi geste vjere u okrilju liturgijskoga slavlja kao svjesno i aktivno sudjelovanje na Božjem Otajstvu, zna što slavi i zato zna što vjeruje.

Liturgija u životu vjere

Liturgija zacijelo nije sve u kršćanskom životu. Ne bi bilo dobro kad bi se sav vjerski život sveo na slavlje liturgije jer bi to značilo da vjera nema odjeka u svakodnevici. No, istina je da upravo preko liturgije kršćanski život poprima cjelinu. I bez liturgije taj bi život ostao bez polazišta i žarišta. U bogoslužju Crkve svaki pojedini vjernik pristupa izvoru i vrhuncu svoje vjere. Krštenjem nas Crkva prima u svoje zajedništvo i pridružuje Kristovom Otajstvu; u potvrdi primamo Duha Svetoga, a u Euharistiji bivamo združeni u jedno Kristovo Tijelo; u sakramentima ozdravljenja (pokora, bolesničko pomazanje) naše se trpljenje poradi grijeha ili bolesti pretvara u uskrсну radost; u sakramentima služenja zajednici (ženidba i sveti red) naša se bića preobražavaju u dar za druge. Liturgija je doista utisnuta u životni hod vjere. Iz liturgije kao sakramentalne preobrazbe našega čovječstva trajno pulsira život vjere. U njoj Crkva i svaki pojedini vjernik uzimaju udjela na onome što je Krist učinio i tako postaje dionik spasenjske Božje povijesti

koja se i danas „ispisuje“ i „iščitava“ u životu vjere.

Aktivno sudjelovanje

Liturgija se nikada ne zbiva ispred i izvan nas – poput neke predstave – neko po nama i u nama. Tko tako shvati liturgiju taj aktivno sudjeluje u njoj. Liturgija zahvaća čitavoga čovjeka: duh i tijelo, misli i osjećaji, riječi i geste, ona je čin pojedinca i zajednice. Sav čovjek je pozvan cjelovito proniknuti otajstveni smisao liturgijskih čina i čitavim svojim bićem ući u dijalog s Bogom. Aktivno sudjelovati na liturgiji nije stvar puke vanjštine, nego cjeline. Bog se naime obraća čitavom čovjeku, a ne samo njegovim mislima ili osjećajima. Liturgija tako vidi čovjeka u njegovoj izvornoj cjelovitosti i otvorenosti počev od njegova tijela, od gesta vjere kojima živi duhovni smisao slavlja. Kad se od vjernika traži aktivno sudjelovanje, to ne znači da su oni uključeni u inicijative i angažmane, nego su pozvani pristupiti u svoje geste djela Božja.

Geste vjere

Liturgija nas uči gestama vjere. Ona nas uvodi da vidimo i čujemo te posvjedočimo Riječ Života. Romano Guardini je usporedio liturgiju s onim iskustvom kojega su imali apostoli u susretu s Kristom (1 Iv 1, 1-4): kao što su apostoli vidjeli i čuli, spoznali i osjetili Krista, tako i liturgija danas posređuje gledanje i slušanje u vjeri. Ono što je bilo vidljivo u Kristu, prešlo je na sakramente – reći će jedan crkveni otac. Zato je liturgija živi susret s Kristom u zajednici vjerujućih. Ona je tijelo vjere u kojoj se vide znakovi Kristove prisutnosti, živa gesta kojom susrećemo Boga, živimo susret s Kristom u vjeri Crkve. Crkva koja zna slaviti liturgiju pokazuje svoju zrelost, spremnost da sluša Boga i da bude proročki znak njegove prisutnosti u svijetu. I vjernik, koji živi geste vjere u okrilju liturgijskoga slavlja kao svjesno i aktivno sudjelovanje na Božjem Otajstvu, zna što slavi i zato zna što vjeruje. ■

„MARANATHA!“

Der aramäische Ausruf „Maranatha!“ wird ein einziges Mal in den Büchern der Heiligen Schrift erwähnt, und zwar in der vorletzten Zeile des Paulusbriefes an die Korinther: „Wer den Herrn nicht liebt, sei verflucht! Marána tha – Unser Herr, komm!“ (1 Kor 16, 22).

Apostel Paulus übernahm diesen Ausruf aus den Liturgiefiern des aramäischen Sprachgebietes, also Palästina. Die ursprüngliche Bedeutung dieses Ausrufs ist nicht ganz eindeutig. Hier gehen die Meinungen der Bibelkenner auseinander; die einen sagen, es bedeute „Unser Herr (Jesus), komm!“; die anderen wiederum „Unser Herr (Jesus) ist gekommen“. Bemerkenswert ist jedoch, dass Paulus – wenn er sich an die griechisch sprechenden Gläubigen in Korinth wendet – den ihnen geläufigen griechischen Begriff „Kyrios“ für Jesus verwendet, den Ausruf „Maranatha!“ aber im aramäischen Original belässt. Vermutlich weil „Marána tha“ weit verbreitet und häufig benutzt wurde, so dass eine Übersetzung ins Griechische nicht erforderlich war. Im Zusammenhang mit den Deutungen des Paulus bezieht sich der Ausruf wahrscheinlich auf die Parusie – die zweite Wiederkunft Jesu – auf die sowohl Paulus selbst als auch die Korinther mit großer Sehnsucht warteten, so die Deuter der Bibel. In seinen übrigen Briefen, vornehmlich in denen an die Thessaloniker, verstärkt Paulus seine sehnsüchtige Erwartung der Wiederkunft Jesu: „Brüder ... deshalb haben wir uns in größter Sehnsucht umso eifriger bemüht, euch wieder zu sehen... Denn wer ist unsere Hoffnung, unsere Freude, der Kranz unseres Ruhmes vor Jesus, unserem Herrn, wenn er kommen wird? Nicht etwa auch ihr? Ja, ihr seid unsere Ehre und Freude!“ (1 Thess 2, 17–20). Paulus selbst sowie seine Mitgläubigen in Thessalonich waren der tiefen Überzeugung, sie würden noch im Diesseits die zweite Wiederkunft Jesu erfahren.

Dies bekräftigt Paulus einige Zeilen weiter, wo er sagt: „Damit euer Herz gefestigt wird und ihr ohne Tadel seid, geheiligt vor Gott, unserem Vater, wenn Jesus, unser Herr, mit allen

seinen Heiligen kommt.“ Und weiter heißt es: „Wir, die Lebenden, die noch übrig sind, wenn der Herr kommt, werden den Verstorbenen nichts voraushaben“ (1 Thess 3, 13; 4, 15b).

Paulus ruft unermüdlich zur Wachsamkeit in der Erwartung des Herrn auf und wiederholt diese Notwendigkeit immer wieder: „Ihr aber, Brüder, lebt nicht im Finstern, so dass euch der Tag nicht wie ein Dieb überraschen kann. Ihr alle seid Söhne des Lichts und Söhne des Tages. ... Darum wollen wir nicht schlafen wie die anderen, sondern wach und nüchtern sein“ (1 Thess 5, 4–6).

Den Ausruf „Maranatha!“ deutet P. Norbert Baumert SJ, em. Professor für Exegese des Neuen Testaments der Jesuiten-Hochschule St. Georgen in Frankfurt/Main, im Lichte des Advents. Der „Advent“ hat dreierlei Bedeutung; erstens: „Der Herr ist gekommen“ als die Zeit erfüllt war: „Als aber die Zeit erfüllt war, sandte Gott seinen Sohn, geboren von einer Frau und dem Gesetz unterstellt...“ (Gal 4, 4). Zweitens: „Der Herr ist anwesend“ durch Jesu mitten unter uns in Seinen Sakramente und in Seinem Wort. So ist Er auch heute lebendig und allgegenwärtig. Drittens: „Der Herr wird kommen“ am Ende der Tage „zu richten die Lebenden und die Toten“, wie es im Apostolischen Glaubensbekenntnis heißt.

„Advent feiern bedeute, seine tägliche Ankunft feiern: sie wahrnehmen, für sie danken, von ihr berichten, durch unser Tun auf sie antworten.“ (Baumert, Norbert; Maranatha: Gegenwart und Ankunft des Herrn – 1 Kor 16,22.).

Advent ist eine bevorzugte Zeit im Kirchenjahr, die uns – als die Jünger

Jesu – immer wieder aufs Neue anregt, sich für ihn zu entscheiden und ihm zu folgen. In den adventlichen Wochen sind wir im besonderen Maße aufgerufen, mit der uns geschenkte Zeit sorgsam und verantwortungsvoll umzugehen.

Im November 2005 kam der Dokumentarfilm „Die große Stille“ des deutschen Regisseurs Philip Gröning in die Kinos. Der Film wurde als Sensation gerühmt. Während der 160 Filminuten wird vom Leben und der Spiritualität der asketischen Kartäusergemeinschaft in ihrem Mutterhaus, dem Kartäuserkloster „La Grande Chartreuse“, in einer Gebirgslandschaft unweit von Grenoble in Frankreich erzählt. Die Kartäuser zählen zu den strengsten Orden innerhalb der katholischen Kirche. Philip Gröning verbrachte über ein Jahr mit den Ordensmönchen und lebte mit ihnen zusammen den Alltag in bescheidenen Verhältnissen des Klosters. In seiner ungewöhnlichen Dokumentation wird auf Hintergrundmusik ganz verzichtet. Es gibt

lediglich den Gesang der betenden Mönche, der gleichzeitig auch das erste gesprochene Wort ist, das nach etwa zwanzig Minuten nach Filmbeginn zu hören ist. Der mehrfach preisgekrönte Film wurde 2006 u.a. mit dem Europäischen Filmpreis als bester Dokumentarfilm ausgezeichnet. Der Film ist heute auf DVD erhältlich. Auf der Titelseite der DVD ist auch diese Botschaft zu lesen: „Erst in der Stille beginnt man zu hören. Erst wenn die Sprache verstummt, beginnt man zu sehen“

Advent ist die Zeit, in der wir uns auf die Begegnung mit dem Herrn vorbereiten. Advent ist auch eine Zeit des Lernens. Lassen wir uns doch einfach darauf ein, trotz der vorweihnachtlichen Hektik, uns Zeit für innere Einkehr, Stille und Besinnlichkeit zu nehmen. Vielleicht können dann auch wir in der großen Stille – wie einst Prophet Elias – hören, wie der Herr im „sanften, leisen Säuseln“ (1 Kön 19, 11–13) zu uns spricht.

Ihr
Pfr. Ivica Komadina, Delegat

Stellungnahme des Vorsitzenden der Deutschen Bischofskonferenz, Erzbischof Dr. Robert Zollitsch, zu Neonazi-Morden

„Wir stehen an der Seite der Migranten“

Zur aktuellen Debatte erklärt der Vorsitzende der Deutschen Bischofskonferenz, Erzbischof Dr. Robert Zollitsch: „Die feigen Anschläge und brutalen Morde durch eine Gruppe rechtsextremer junger Menschen in den vergangenen Jahren erschüttern unser Land. Diese Nachricht macht unsere Gesellschaft, Einheimische wie Zugewanderte, fassungslos. Ich bin – je mehr Details ans Licht kommen – schockiert und entsetzt. Diese Verbrechen sind Ausdruck purer Menschenverachtung – gegen alles gerichtet, was unser Zusammenleben ausmacht. Den zahlreichen Migranten in diesem Land sage ich: Die katholische Kirche steht an Ihrer Seite!“

Es ist richtig und notwendig, dass im Raum von Öffentlichkeit und Politik

nach möglichen Versäumnissen gefragt wird. Es muss darüber nachgedacht werden, wie der Schutz vor solchen Verbrechen künftig noch verbessert werden kann. Wir dürfen in der Aufklärungsarbeit und Sensibilisierung gerade junger Menschen nicht nachlassen. Wir müssen uns alle fragen: Wie kann es passieren, dass junge Leute in eine so umfassende und radikale ideologische Verblendung stürzen? Und wie kann es sein, dass niemand da ist, sie daraus zu befreien?

Es gibt darauf keine einfachen und wahrscheinlich auch keine rundherum befriedigenden Antworten. Wir sind alle aufgerufen, mehr als bisher darauf zu achten, wenn Menschen auf Abwege geraten. Gleichgültigkeit und Ignoranz können zu

Verbündeten der Unmenschlichkeit werden. Die Botschaft dieser Tage lautet: Alle Menschen, unabhängig von Herkunft, Aussehen und Religionszugehörigkeit, haben das Recht, sich in Deutschland sicher fühlen zu können. Gegenseitiges Vertrauen der verschiedenen Bevölkerungsgruppen ist die Grundlage unseres Zusammenlebens. Nach den jetzt aufgedeckten Verbrechen muss unsere ganze Gesellschaft zusammenstehen, um dieses Vertrauen zu sichern und es, wo es verloren gegangen sein mag, wiederherzustellen. Wir sind alle gefordert, an einem Klima mitzuwirken, das Rassismus und Fremdenfeindlichkeit den Boden entzieht. Die katholische Kirche wird nach Kräften ihren Beitrag dazu leisten.“

www.dbk.de

Bischof Tebartz-van Elst zur aktuellen Planung für die Einführung eines Betreuungsgeldes

„Eltern in ihrem Erziehungsauftrag stärken“

Zur aktuellen Planung für die Einführung eines Betreuungsgeldes erklärt der Vorsitzende der Kommission für Ehe und Familie der Deutschen Bischofskonferenz, Bischof Dr. Franz-Peter Tebartz-van Elst: „Eltern tragen eine unabwiesbare Verantwortung für ihre Kinder,

Foto: architektur.kaywo.ch

die ihnen anvertraut sind. Um dieser Verantwortung, besonders in den ersten Jahren, gerecht werden zu können, brauchen Eltern eine ausreichend abgesicherte existentielle Grundlage. Fragt man die Eltern selbst nach ihren äußeren Bedürfnissen für diese Zeit, dann lassen sich die Antworten im Wesentlichen den drei Aspekten Zeit, Geld und Infrastruktur zuordnen. Aus der Sicht der Kirche begrüße ich jene Initiativen, die Eltern in ihrem Erziehungsauftrag ausdrücklich unterstützen. Wo Eltern in der Lage sind, ihren Kindern in den ersten Lebensjahren zu geben, was für deren leibliche und seelische Entwicklung erforderlich ist, sollte der Staat dies deutlicher stärken. In unserer Gesellschaft ist bei aller

Wertschätzung institutioneller Betreuung das Bewusstsein entschiedener zu fördern, dass eine verlässliche Eltern-Kind-Beziehung gerade in den ersten Lebensjahren nicht einfach institutionell ersetzt werden kann. Das vor einigen Jahren anstelle des zweijährig gezahlten

Bundeserziehungsgeldes eingeführte maximal bis zum 14. Lebensmonat gezahlte Elterngeld stellt viele Eltern nach Ablauf dieser Zeit vor die Entscheidung, die weitere Elternzeit anderweitig finanziell abzusichern oder aber das Kind in Fremdbetreuung zu geben und – ganztägig oder in Teilzeit – wieder in die Berufstätigkeit zurückzukehren. Viele individuelle Erfordernisse und Problemstellungen, wie etwa die Suche nach einer geeigneten Fremdbetreuungsmöglichkeit, eine Erkrankungsfälligkeit oder eine langsamere Entwicklung des Kindes, erschwerte berufliche Wiedereinstiegsbedingungen und anderes mehr, machen diese Zeit der Umorientierung zusätzlich schwer. Deshalb ist es –

ganz unabhängig von jeder Bewertung elterlicher oder institutioneller Betreuung – erforderlich, Eltern in dieser Lebensphase zusätzlich zu den bestehenden Leistungen Unterstützung anzubieten. In dieser Hinsicht ist das von der Bundesregierung ab 2013 geplante Betreuungsgeld ein Schritt in die richtige Richtung. Zugleich ist die Feststellung des Familienbundes der deutschen Katholiken zu berücksichtigen, dass die vorgesehenen Leistungen von 100 Euro im zweiten Lebensjahr des Kindes (ab 2013) bzw. 150 Euro im zweiten und dritten Lebensjahr (ab 2014) bei weitem noch nicht ausreichend sind, um den Familien eine geeignete Absicherung zu geben.

Bei nüchterner Betrachtungsweise darf es der Politik weder um eine Entlohnung elterlicher Erziehungsleistungen noch um eine Prämie für den Verzicht auf Fremdbetreuung gehen, sondern um eine wertschätzende Ermöglichung notwendiger familiärer Handlungs- und Gestaltungsspielräume zum Wohl der Kinder. Zielrichtung aller Bemühungen um das Wohl des Kindes muss deshalb für die Politik die Stärkung der Eltern in ihrer Erziehungsverantwortung sein.“

www.dbk.de

MAINZ Hrvatski advent u Mainzu

Advent među Hrvatima u Mainzu je počeo posljednje nedjelje u mjesecu studenom, paljenjem prve adventske svijeće u crkvi Sv. Bonifacija, u kojoj se vjernici Hrvatske katoličke misije Mainz okupljaju na središnje misijsko misno slavlje. Članovi župnog vijeća koji su tek nedavno izabrani u vijeće pripremili su zanimljivu prigodnu predstavu u kojoj je težište stavljeno na značenje svjetla adventske svijeće te je istaknuto kako dobro uvijek pobjeđuje zlo. Novoizabrano vijeće koje čine Stipe Bonić, Stipe Radoš, Zdena Galić, Delfa Sergo, Suzana Ilijevski, Jelena Blažević, Josipa Marić, Milica Latinčić i Kristina Babić taj su kratki igrokaz iskoristili kako bi se predstavili vjernicima u Mainzu.

M. Dokoza

Snimila: M. Dokoza

NÜRNBERG Mladi na hodočašću u Rimu

Tridestak mladih Hrvatske katoličke misije Nürnberg hodočastili su u Rim od 2. do 6. studenog sa svojim katehetom za mlade don Vito mirom Zečevićem. Već u jutarnjim satima 3. studenoga stigli su u Padovu i obišli grob i baziliku Sv. Ante. Nakon toga pošli su prema Asizu. U Asizu su se duže zadržali obilazeći bazilike Sv. Franje, Sv. Klare i Porciunkulu.

Navečer su stigli u Rim. Smjestili su se u hodočasnički dom „Domus Croata“. U subotu 5. studenoga ih je vodio Rimom salezijanac don Josip Krpić. Najprije su obišli baziliku Sv. Pavla, Sv. Stube, crkvu Sv. Križa Jeruzalemskog, baziliku Ivana Lateranskog, baziliku Gospe Velike, Sv. Petra u Okovima, Koloseum. Posjetili su i grob bosanske kraljice Katarine Ko-

sače u crkvi Sv. Marije u Aracoelli. Toga dana obišli su i baziliku Sv. Petra. Bili su na kupoli odakle seže predivan pogled na Trg. sv. Petra i cijeli grad Rim. Posjetili su andeosku tvrđavu, fontanu di Trevi, Panteon, Trg Navona, španjolske stepenice i Oltar domovine. U kasnim večernjim satima krenuli su natrag prema Nürnbergu.

Anamaria Margeta

OFFENBACH AM MAIN

Hvala za četrdeset godina misije!

Hrvatska katolička misija Offenbach na Majni proslavila je u subotu 26. i u nedjelju 27. studenoga 40. obljetnicu postojanja. Svečano misno slavlje u crkvi Sv. Josipa u Offenbachu na Majni u tom je povodu, u nedjelju 27. studenoga,

punoj dvorani započelo je hrvatskom himnom. Potom je okupljene pozdravio voditelj misije o. Vučemilo, koji je istaknuo kako je cilj proslave da članovi misije i nadalje budu jedno srce i jedna duša i u ovom vremenu raznih previranja u svijetu i u domovini. Pri-

svome području. Posebno je vidljivo svjedočanstvo vaše vjerničke životnosti i zauzetosti. U vašim misijama posebno dolazi do izražaja rad s djecom i mladima te ozračje obiteljske tradicije, o čemu svjedoči i ova večer. Vi ste stvarno bogatstvo za našu bis-

Vjernici svih generacija okupili su se na svečanoj proslavi misije u dvorani „Martinsee“ u Heusenstamm

predvodio delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj vlč. Ivica Komadina u suslavlju s voditeljem misije, članom Franjevačke provincije Presvetoga Otkupitelja sa sjedištem u Splitu fra Petrom Vučemilom. Vlč. Komadina je propovijedi, čestitajući četrdesetu obljetnicu misije, istaknuo kako je broj četrdeset biblijski broj. Ujedno je potakao vjernike neka nastoje u tom biblijskom ozračju novih zamaha provesti ne samo dane predstojećeg došašća, nego i dane i godine njihove misije. „Neprestano je važno misijski život osvježiti novim idejama i novim životnim zamahom kako bi misija i u budućnosti za Hrvate bila i nadalje specifično žarište vjerničkog katoličkog života na ovim prostorima.“ Delegat vlč. Komadina je predvodio toga dana misijska misna slavlja i u crkvi Sv. Roka u Hainhausenu i u crkvi Sv. Lovre u Sprendlingenu.

Posebno je bilo svečano na misijskoj proslavi 40. obljetnice u subotu 26. studenoga u dvorani Kulturnog i sportskog centra „Martinsee“ u Heusenstamm kod Offenbacha na Majni, a koje se odvijalo pod geslom „Bože, hvala ti za godine ove!“. Slavlje u

godnu riječ uputio je i generalni konzul Generalnog konzulata R. Hrvatske iz Frankfurta Josip Špoljarić. „Hrvatske katoličke misije su u cijeloj Europi i svijetu, osobito u Njemačkoj, za Hrvate, koji su bili prisiljeni otići iz svoje domovine, tražeći bolje uvjete života ili iz političkih razloga, odigrale presudnu ulogu. U tom smislu nikad nije dovoljno isticanja zasluga i zahvale za sve naše misionare koji su stajali na raspolaganju našim ljudima u svijetu i nikad dovoljno zahvalnosti i isticanja koliko je u tom smislu misionar bio i otac i majka našim ljudima u stranom svijetu.“ Potaknuo je sve, poglavito mlade, neka ne zaborave svoju domovinu. Vi ste most, predstavnici svoje domovine u ovoj sredini, tj. u svojoj drugoj domovini, pa budite najbolji primjer i najbolji predstavnici svoje domovine, svoje kulture i svoga identiteta u ovoj sredini.“ Na proslavi je bio i referent za dušobrižništvo katolika drugih maternih jezika u biskupiji Mainz Bernd Krämer, koji je prenio pozdrave i čestitke biskupa Mainza kardinala Karla Lehmana. „Biskupija Mainz je ponosna na hrvatske katoličke misije na

kupiju. Želim vam svako dobro i u budućem misijskom djelovanju.“ Zahvalio je svima koji su djelovali u misiji, te sadašnjem voditelju misije o. Vučemilu i pastoralnom referentu Zvonku Orloviću, članovima misijskog vijeća i svim vjernicima koji se dragovoljno zauzimaju za dobro svoje misije.“ Delegat o. Komadina je uputivši čestitku kazao kako se te večeri slavi četrdeset godina rada, zajedništva i molitve. „Zahvalni smo svima koji su djelovali u ovoj misiji, posebice svećenicima i časnim sestrama. Zahvaljujući zajedništvu i životnosti u jednoj zajednici ta zajednica ima budućnost.“

U riječi i slici prikazana je četrdesetogodišnja povijest misije. Članovi velikog i srednjeg folkloru otpjevali su pjesmu „Ravnica“, a zbor mladih pjesmu „Hvaljen budi, o Bože, Kralju naš“. Potom je slijedio nastup folklorne skupine. Folklorna skupina Hrvatke katoličke župe Main-Taunus/Hochtaunus nastupila je s „Baranjom“, a mala misijska folklorna skupina izvela je „Slavoniju“. Folklorna skupina HKM Frankfurt izvela je „Banovinu“, dok je na oduševljenje svih okupljenih u dvorani srednja i velika misijska skupina

KOBLENZ

Zlatni pir

U nedjelju 2. listopada u crkvi sv. Franje u Koblenzu Luca i Mijo Vukajlić proslavili su svoj zlatni bračni pir. Obred obnove bračnih obećanja predvodio je voditelj Hrvatske katoličke misije Koblenz vlč. Stjepan Zdravec, koji je u progodnoj riječi između ostalog istaknuo: „Lucija i Mijo danas obnavljaju zavjet koji su dali pred Bogom i Crkvom prije 50 godina da će živjeti u dobru i zlu vjerni jedno drugom. Mladi, neka vam ovo svima bude primjer kako se i koliko živi u braku.“ Kakav je bio njihov životni put? Mijo je rođen 1937. u selu Ciglenik blizu Slavenskog Broda, a Luca, rođena Galović, 1936. u selu Zaruđu, općina Pleternica. Svoj „Ja“ su izrekli 1961. godine i ostali jedno drugom vjerni do danas. Njihova životna priča je slična kao i drugih koji su u ono doba napuštali teška srca svoja ognjišta. Mijo je u Njemačku došao 1968., a 1971 došla je i Luca,

kojoj je bilo posebno teško. Naime, sin Darko je ostao u zavičaju, ali je i on 1974. došao u Njemačku tako da su svi bili zajedno. Dasas je Darko u sretnom braku s Marom i imaju sina, a to slavjenike posebno veseli. U Njemačkoj su se uključili u život svoje hrvatske misije, posebno u Neuwiedu,

a i u Koblenzu. Stanuju u Bad Hännigenu, prilično udaljenom od Koblenza. Sv. misu na kojoj su Luca i Mijo obnovili bračni zavjet glažbp, i pjesmom su uveličali misijski tamburaši, a predsjednica misijskog vijeća Dijana Vranješ uručila im je u ime misije prigodan dar. **Jakov Vranković**

izvela „Podravske svatove“. Nakon nastupa folklornih skupina u dvorani se pojavio Sveti Nikola koji je, nakon što su mu djeca otpjevala nekoliko pjesama i nakon što je uputio prigodnu riječ, podijelio djeci darove. U zabavnom programu nastupili su Najbolji hrvatski tamburaši.

Hrvatska katolička misija Offenbach na Majni službeno je osnovana 1. rujna 1971., a broji oko 5000 vjernika. Nalazi se na području biskupije Mainz, a obuhvaća četiri dekanata: Offenbach, Dreieich, Rodgau i Seligenstadt. Dušobrižništvo u misiji od samih početaka vode franjevci Franjevačke provincije Presvetoga Otkupitelja sa sjedištem u Splitu. Misiju je od osnutka do 1987. godine vodio pok. fra Stanko Mandac, od 1987. do 1997. fra Josip Klarić, a od listopada 1997. do 2006. fra Nediljko Norac-Kevo. Od 2006. do 2009. misiju je vodio fra Mladen Marić, kojega je 2009. naslijedio današnji voditelj misije fra Petar Vučemilo. Kao pastoralne suradnice u misiji su djelovale milosrdnica Splitske provincije s. Mercedes Domic od 1974. do 1987. te školska sestra franjevka Splitske provincije s. Damira Gelo od 1987. do 2002. Kao pastoralni referent u misiji od 1994. djeluje Zvonko Orlović.

Tekst i snimka: Adolf Polegubić

KOBLENZ

Molitva za pokojnike

Na svetkovinu Svih svetih u crkvi Sv. Franje u Koblenzu misno slavlje predvodio je voditelj misije vlč. Stjepan Zdravec. Misno slavlje služeno je za sve pokojnike te hrvatske misije i obitelji članova misije čiji se grobovi nalaze diljem Hrvatske i Bosne i Hercegovine.

Posebno je hvale vrijedan običaj, kojeg je uveo vlč. Zdravec, da se nakon sv. mise u vjerničkom zajedništvu posjeti središnje groblje u Koblenzu. Groblje se nalazi u blizini crkve Sv. Franje u kojoj se Hrvati katolici okupljaju na središnje misijsko misno slavlje. I ove su godine brojni vjernici ispred glavnog križa zapalili svijeće i pomolili se za svoje drage i za one naše koji su mir našli na nekom ovdašnjem počivalištu, a rijetko tko posjećuje njihov grob.

Tekst i snimka: Jakov Vranković

NIZOZEMSKA

Aktivni, brižni i povezani

Trodnevni program proslave 50 godina Hrvata u Nizozemskoj i 40. obljetnice Hrvatske katoličke misije/župe u Nizozemskoj održan je od 11. do 13. studenoga u Nizozemskoj.

Svečano misno slavlje u prigodi proslave 40. obljetnice Hrvatske katoličke župe Sv. Nikole Tavelića u roterdamskoj katedrali Sv. Lovre i Sv. Elibazete, u nedjelju 13. studenoga predvodio je predsjednik Vijeća Hrvatske biskupske konferencije i Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine za hrvatsku inozemnu pastvu, sarajevski pomoćni biskup mons. Pero Sudar. U koncelebraciji su bili ravnatelj dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu fra Josip Bebić, delegat za zemlje Beneluksa, Francuske i Engleske voditelj HKM u Nici vlč. Stjepan Čukman, definitor Franjevačke provincije Bosne Srebrenice i voditelj HKM Münster fra Luka Marković, dekan dekanata Rijmond-Rotterdam i roterdamski katedralni župnik Chris Bergs i fra Franjo Ninić, postdiplomant moralne teologije u Münsteru, te župnik HKŽ u Nizozemskoj fra Ivica Jurišić. Na misi je uz više od tisuću vjernika pristiglih za tu prigodu iz raznih krajeva Nizozemske, sudjelovala i hrvatska veleposlanica u Nizozemskoj Vesela Mrđen Korać s djelatnicima veleposlanstva te predstavnik veleposlanstva BiH u Nizozemskoj Goran Mihaljević. Slaviti obljetnice i bilo kakve događanje znači sjećati se, i to prije svega onoga što je prošlo, pa u svjetlu tog sjećanja izvući zaključke kako bi se moglo dalje kroz život. To vrijedi kako za pojedinca, tako i za obitelj, zajednicu, župu, biskupiju, rekao je biskup, te podsjetio kako je na tom tragu i to misno slavlje, rekao je biskup Sudar u homiliji. No, upozorio je kako sjećati se istoodobno znači zahvaljivati u svjetlu Božje riječi. Stoga sjećanjem mi danas ovdje okupljeni želimo iskazati zahvalnost za ono što smo primili i to u kontekstu današnjeg evanđelja. Želimo zahvaliti za naše korijene, za našu sadašnjost i našu budućnost. Zato želimo zahvaliti i za 50 godina, odnosno 90 godina hrvatske nazočnosti u ovoj zemlji, ali i za 40 godina organiziranog života Crkve. Bila jedna župa, jedna zajednica koja je započela s tri vjernika, 1971., a onda se za 40 godina ista ta zajednica okupila na nedjeljnom misnom slavlju i vidjeli su se umnoženi „talenti“, bez-

broj njih, rekao je biskup. Tijekom misnog slavlja biskup Sudar je krstio Ivana Rajića, četvrto dijete u obitelji Pere i Kate Rajić. U molitvi na misi vjernici su se prisjetili svih onih koji su se ugradili u život te zajednice. Misno slavlje pjevanjem je uveličao župni zbor HKŽ Sv. Nikole Tavelića, te Klapa KUD-a „Filip Dević“ iz Splita.

To je dobitak za ovu zemlju i za one koji u nju dolaze. U isto vrijeme, nama Hrvatima iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine važno je da budemo integrirani, ali ne i iskorijenjeni. Stoga i Katolička Crkva preko ove misije daje tome svoj doprinos i poticaj za širenje vidika što je inspiracija da se raste, tj. da budemo više ljudi“, rekao

Svečano misno slavlje u roterdamskoj katedrali predvodio je mons. Pero Sudar

Posebno upečatljivi su bili ministranti i ministrantice te mladi u narodnim nošnjama koji su čitali misna čitanja, molitvu vjernika i prinijeli prinosne darove.

Simpozij o Hrvatima u Nizozemskoj

U Laurenskerku u Rotterdamu, u subotu 12. studenoga, održan je simpozij „Aktivni, brižni i povezani: 50 godina Hrvata u Nizozemskoj“ u prigodi proslave 50 godina Hrvata u Nizozemskoj te 40. obljetnice Hrvatske katoličke misije/župe Sv. Nikole Tavelića. Riječju zahvale na kraju skupa okupljenima se obratila veleposlanica RH u Nizozemskoj Vesela Mrđen Korać i župnik HKŽ „Sv. Nikole Tavelića“ o. Jurišić. Skup je prigodnim govorom zaključio mons. Pero Sudar. Istaknuo je kako ga je impresionirao broj govornika kako s hrvatske, tako i nizozemske strane. „Mislim da je najbolja budućnost onih koji se osjećaju prihvaćeni i onih koji prihvaćaju.

je mons. Sudar. Voditelj programa bio je Rob Freijssen, glavni urednik radijske i televizijske postaje KRO, koji je za tu prigodu angažiran posredstvom Biskupije Rotterdam. U glazbenom dijelu nastupio je KUD „Filip Dević“ iz Splita.

Koncert KUD-a „Filip Dević“ i Klape „Filip Dević“

U petak 11. studenoga održan je u sklopu proslave koncertom KUD-a „Filip Dević“ i Klape „Filip Dević“ iz Splita. Koncertu održanom u crkvi Našeg Krista Spasitelja, u kojoj se na engleskom jeziku održava bogoslužje za diplomate u Haagu, nazočili su članovi diplomatskog zbora akreditiranog u Nizozemskoj, među kojima i apostolski nuncij nadbiskup François Robert Bacqué, mona. Sudar, delegat vlč. Čukman i župnik o. Jurišić. Izvedeni su stari splitski i bunjevački plesovi, te dubrovačka poskočica Lindo, kao i tradicionalne pjesme u izvedbi muške i mješovite klape. IKA

Četrdeset misijskih godina

Hrvatska katolička misija Giessen proslavila je u nedjelju 13. studenoga četrdesetu obljetnicu djelovanja. Misno slavlje u crkvi Sv. Bonifacija u Giessenu u tom je povodu predvodio pomoćni banjolučki biskup mons. Marko Semren u zajedništvu s domaćim župnikom fra Marijanom Petričevićem, delegatom za hrvatsku pastvu u Njemačkoj vlč. Ivicom Komadinom, dekanom Giessena vlč. Ulrichom Neffom, njemačkim žup-

Semren je u propovijedi kazao kako se sjećanja i nada uzamno uključuju. „Čovjek nije samoniklo biće i nije mu dano da bude samovoljni vladar nasilnik, niti je osuđen da bude ropски sluga. Čovjek je dijete Božje ljubavi koji je pozvan vlastitim imenom da izgrađuje vlastitu osobnost u punini svijesti slobode i odgovornosti. Dok vam svima čestitam 40. obljetnicu na čelu s voditeljima misije fra Marjanom i đakonom Matom Valjanom, uključujemo

Dietlind Grabe-Bolz. Prenijela je pozdrave i čestitke i članova uprave grada Giessena. Označila je mjesto misije kao mjesto susreta. Potakla je članove misije neka i dalje njeguju svoje hrvatske korijene te budu i dalje otvoreni i za druge. Predala je za tu prigodu o. Patričeviću novčani dar Grada Giessena. U prigodnom programu nastupila su pjesmom i recitacijama djeca i mladi. O četrdeset godina postojanja misije govorio je đakon

Za vrijeme prigodnog programa u povodu 40. obljetnice misije u misijskoj dvorani u Giessenu

nikom vlč. Hans-Joachimom Wahlom, vlč. Matom Marićem i uz asistenciju misijskog đakona Mate Valjana. Misnom slavlju pribivao je i generalni konzul Generalnog konzulata R. Bosne i Hercegovine iz Frankfurta Nikica Džambo, a više vjernika je bilo obučeno u hrvatske narodne nošnje. Sve je na početku pozdravio o. Petričević kazavši kako je to prigoda izreći zahvalnost Bogu, svima koji su djelovali u toj misiji, kao i vjernicima koju su se u njoj okupljali i okupljaju. Zahvalnost je izrekao i biskupiji Mainz na svekolikoj pomoći. Zahvalio je i njemačkoj župi Sv. Bonifacija na gostoprimstvu. Čestitku i prigodnu riječ uputili su dekan vlč. Neff i župnik vlč. Wahl. Delegat vlč. Komadina je također uputio prigodnu čestitku. „Upirući svoj pogled u budućnost, molimo Gospodina da ova zajednica, kao i druge hrvatske katoličke zajednice u Njemačkoj, žive vjeredostojno svoju vjeru i budu oaze svjedočenja Isusa Krista, ali i specifičnog hrvatskog načina življenja na ovima prostorima Njemačke.“ Mons.

ovdje sve misionare koji su radili na njivi gospodnjoj, sve vjernike koji su se okupljali na euharistijskoj gozbi, sve pokojne. Želim da odete sa zanosom i zahvalnošću s ovoga obljetničkog slavlja i da i dalje živite kao pravi Kristovi učenici u Kristovu i vjerničkom zajedništvu“, kazao je mons. Semren potaknuvši vjernike neka koriste svoje darove na dobro Crkve. Čestitku je na kraju misnog slavlja uputio referent za dušobrižništvo katolika drugih materinskih jezika u biskupiji Mainz Bernd Krämer, koji je okupljenima prenio pozdrave biskupa Mainza kardinala Karla Lehmana. Kazao je kako su se strane misije i zajednice razvile u životne, aktivne i stabilne zajednice koje predstavljaju bogatstvo njemačkih biskupija. Tijekom misnog slavlja pjevali su vjernici uz orguljsku pratnju đakona Valjana. Slavlje je nastavljeno u misijskoj dvorani. Nakon hrvatske himne okupljene je uz prigodnu čestitku pozdravio predsjednik misijskog vijeća Mato Blažević, a potom i gradonačelnica Giessena

Valjan. Nastupio je i misijski zbor, te folklorna ženska skupina iz Klopeneima. Na kraju je za sve priređen domjenak.

Hrvatska katolička misija Giessen osnovana je 20. siječnja 1971. dekretom tadašnjeg biskupa Mainza Hermanna. Prvi voditelj misije bio je vlč. Mato Mihić. Nakon njega pastoralno su djelovali franjevci Provincije Presvetoga Otkupitelja sa sjedištem u Splitu: pok. fra Ambrož Budimir, fra Josip Bebić, fra Ivan Vidović, fra Vinko Marović, fra Milan Lapić i pok. fra Tihomir Grgat. Od 21. lipnja 1997. pa do danas misiju vodi fra Marijan Petričević, član Franjevačke provincije Bosne Srebrene. U misiji od 10. travnja 1985. djeluje Mato Valjan, najprije kao pastoralni suradnik, a od 1993. kao stalni đakon. Na mjestu tajnice od 1985. djeluje Žana Halupa. Misna slavlja na hrvatskom jeziku u misiji se slave u Giessenu, Klopeneimu, Bad Nauheimu, Niddi i Alsfeldu, a misiji broju oko 4000 vjernika.

Tekst i snimka: A. Polegubić

Personalne promjene

Donosimo podatke o personalnim promjenama u hrvatskim katoličkim misijama i zajednicama u Njemačkoj.

HKM KÖLN

Na mjesto voditelja misije došao je fra Stipe Čirko iz HKM Berlin. Na mjesto dušobrinika dolazi fra Josip Sušić iz domovine. Dosadašnji voditelj misije fra Branko Brnas vratio se u domovinu, a dosadašnji dušobrižnik fra Marko Domazet Lošo postao je dušobrižnikom u HKM Frankfurt.

HKM BERLIN

Fra Ante Ivan Režić došao je na mjesto dušobrižnika umjesto dosadašnjeg dušobrižnika fra Stipe Čirka koji je postao voditeljem HKM Köln.

fra Ante Režić

HKM FRANKFURT

Fra Marko Domazet Lošo došao je na mjesto dušobrižnika, umjesto dosadašnjeg dušobrižnika fra Ante Kreše Samardžića, koji je ostišao na mjesto dušobrižnika u HKM München.

HKM DARMSTADT

Novi voditelj misije postao je fra Nediljko Brečić, dosadašnji voditelj HKZ Stuttgart Centar. Dosadašnji voditelj HKM Darmstadt fra Josip Klarić vratio se domovinu.

HKM WUPPERTAL

Novim voditeljem misije postao je fra Josip Repeša koji je djelovao kao dušobrižnik u HKZ Stuttgart-Wangen. Zamijenio je dosadašnjeg voditelja misije fra Željka Čurkovića.

HKZ STUTTGART CENTAR

Voditeljem zajednice postao je fra Zvonko Tolić koji je dosad bio dušobrižnik u toj zajednici. Zamijenio je fra Nediljka Brečića koji je postao voditeljem HKM Darmstadt. Na mjesto dušobrižnika iz domovine je došao fra Mijo Šabić.

fra Mijo Šabić

HKZ STUTTGART-WANGEN

Na mjesto dušobrižnika iz domovine dolazi fra Damjan Čovo, a dosadašnji dušobrižnik fra Josip Repeša postao je voditeljem HKM Wuppertal.

HKM MÜNCHEN

Dosadašnjeg voditelja misije fra Tomislava Dukića zamijenio je fra Boris Čarić koji je dosad djelovao u toj misiji kao dušobrižnik. Fra Ante Krešo Samardžić došao je iz HKM Frankfurt na mjesto dušobrižnika.

HKM MANNHEIM

Novim voditeljem misije postao je vlč. Robert Ružić umjesto vlč. Ante Perića.

Vlč. Robert Ružić

HKM SIEGEN

Vlč. Vinko Puljić postao je novi voditelj misije umjesto dosadašnjeg voditelja vlč. Jakova Grgića koji se vratio u domovinu.

Vlč. Vinko Puljić

HKM DÜSSELDORF

Novim pastoralnim suradnikom postao je Frano Milić.

Frano Milić

INTERVJU

Hrvatska može i trebala bi graditi mostove

(Nastavak sa str. 7)

niče ljubav prema bližnjemu, solidarnost, pravda i mir, a tako naš život i suživot postaje ljudskiji i vrijedniji.

Žz: Božićno je vrijeme vrijeme top-line, obiteljskog zajedništva i ljudske solidarnosti. Vaša božićna poruka za kraj?

Nadbiskup Zollitsch: Božić znači: Bog nam dolazi u neznanosti i bespomoćnosti djeteta. On sam postaje

čovjekom, kako bi nama pokazao da nam želi biti posve blizu. Bog čini poput nas ljudi: kada se majka ili otac igraju s djetetom, onda ne ostaju stajati uspravno da bi gledali odozgo. Sagnu se kako bi bili u visini dječjeg pogleda i gledali ga u oči; oni postaju mali da bi dijete bilo veliko. Tako čini Bog s nama. On doživljava život iz naše perspektive. On s nama živi i prolazi kroz sve ljudske uspone i padove, radost i patnju, prihvaćanja i

odbacivanja. On postaje jedan od nas i prati naš život. Ako i mi činimo poput Boga: da ljude susrećemo licem u lice, da razgovaramo jedni s drugima, a ne ogovaramo jedni druge, da pružama ruku pomirenja, a ne šaku prijetnje, Božić neće ostati samo termin u kalendaru i lijepo slavlje u godini. Tada će dijete u jaslicama promijeniti naš život, a i naš suživot će sve više uspijevati.

Razgovarao: Adolf Polegubić

Otvoreno o seksualnosti i braku

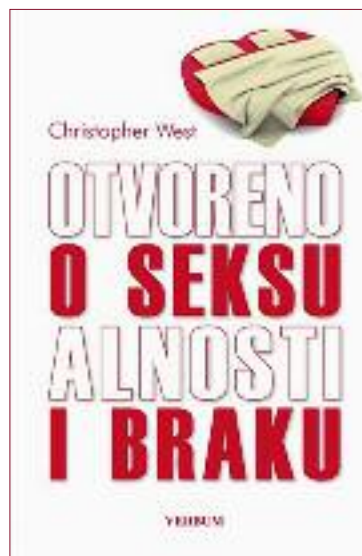
Otvoreno o seksualnosti i braku – naslov je knjige Christophera Westa, koju je objavila nakladna kuća Verbum, a predstavljena je u četvrtak 17. studenoga na konferenciji za novinare u prostorijama Verbuma u Splitu. Knjigu su predstavili glavni urednik i direktor nakladne kuće Verbum mr. Petar Balta i Miro Radalj. Najpoznatiji popularizator „teologije tijela“ Ivana Pavla II., američki autor Christopher West (hrvatskim čitateljima već dobro poznat po Verbumovu bestselleru „Teologija tijela za početnike“), u ovoj knjizi vrlo konkretno i razumljivo odgovara na praktična pitanja o ljudskoj seksualnosti i braku s kojima se stalno susreće na brojnim predavanjima i tribinama. Dajući promišljene odgovore koji predstavljaju nauku Katoličke Crkve na svjež i vrlo privlačan način, on pruža čitljivu i praktičnu primjenu teologije tijela pape Ivana Pavla II. otkrivajući tako ljepotu i dostojanstvo ljudske spolnosti i bračnoga zajedništ-

va. U današnje vrijeme kada se vrlo malo govori o braku i seksualnosti u širem, otajstvenom kontekstu u kojemu susret dvaju tijela odražava i nešto više od fiziologije govor o seksualnosti postao je zamarajuće plitak i dosadan. Sve je više pitanja, a tako malo konstruktivnih odgovora. Predgovor hrvatskom izdanju napisao je don Damir Stojić, poznati hrvatski popularizator teologije tijela Ivana Pavla II.

Christopher West ugledni je američki publicist i predavač spolnoga morala i teologije tijela na prestižnim učilištima u Australiji i Americi. Magistrirao je te-

ologiju na Institutu Ivana Pavla II. za proučavanje braka i obitelji, a njegova predavanja, članci i govori, koji promiču „teologiju tijela“ Ivana Pavla II., učinili su ga međunarodno priznatim autoritetom na tome području. Vrlo je tražen javni govornik i djelatan član The Theology of the Body Institute, neprofitne ustanove s ciljem širenja i razumijevanja učenja teologije tijela diljem svijeta. Njegove knjige o braku i spolnosti postale su svjetski bestseleri. Na hrvatskom jeziku do sada je objavljena njegova knjiga „Teologija tijela za početnike“ u izdanju Verbuma.

IKA

Knjiga o zdravlju

Knjigu „Savjeti katoličkih liječnika o zdravlju i zdravstvena vizita“ priredili su Jadranka Pavić i Vlado Čutura.

Knjiga „Savjeti katoličkih liječnika o zdravlju i zdravstvena vizita“, koju su priredili Jadranka Pavić i Vlado Čutura, objavljena je u godini u kojoj Hrvatsko katoličko liječničko društvo slavi 20. obljetnicu djelovanja i plod je vrlo uspješne suradnje s Glasom Koncila. Umjesto predgovora u knjizi je predavanje predsjednika Papinskog vijeća za pastoral zdravstvenih djelatnika mons. Zygmunta Zimowskog. U središte je stavio djelovanje bl. Ivana Pavla II. koji je za svoga pontifikata u pastoralnim aktivnostima pokazivao posebnu osjetljivost za bolesnike i patnike u kojima je vidio i nalazio samog trpećeg Krista. Prvi dio knjige sadrži 70 liječničkih savjeta koji su namijenjeni širokoj čitalačkoj publici, a objavljeni su u ru-

brici „Savjet katoličkog liječnika“ u tjedniku Glas Koncila. Odabrane teme na jednostavan i širokoj čitalačkoj publici razumljiv način prikazuju bolesti koje se češće javljaju u našoj sredini, pojašnjavaju mogućnosti izvođenja pojedinih dijagnostičkih postupaka i aktivnosti koje se poduzimaju u sprečavanju nastanka bolesti. Kroz savjete, članovi Hrvatskoga katoličkog liječničkog društva pored svoga stručnog djelovanja istodobno svjedoče svoju pripadnost Katoličkoj

Crkvi i spremnosti u promicanju kršćanskih načela u zaštiti zdravlja naroda i očuvanju života od začeca do prirodne smrti. Zahvaljujući otvorenosti Glasa Koncila i Hrvatskoga katoličkog liječničkog društva, isto-

dobnom poštivanju stručnosti i doprinosu u promicanju zdravlja i kulture života manji broj tema obradili su liječnici koji nisu članovi Hrvatskoga katoličkog liječničkog društva. Drugi dio knjige „Zdravstvena vizita“, kroz intervjue i susrete, posvećen je široj dimenziji zdravlja, stavljajući ga s njegovim problemima u društveni kontekst, te preventivnom djelovanju i traženju pomoći šire zajednice. Tako većina objavljenih tekstova govori o aktualnim temama koje su u tom periodu bile važne za društvo, a odnose se na zdravlje pojedinca i šire zajednice. Na jednostavan, čitak i široj javnosti pristupačan način u knjizi su iznesena 82 liječnička savjeta i razgovora, koji uz to što mogu pridonijeti preventivnom djelovanju u sprečavanju učestalih bolesti, ukazuju na probleme o kojima je nužno raspravljati i tražiti rješenja u široj društvenoj zajednici.

IKA

Napisala i priredila: **Željka Čolić**

Drage mlade čitateljice i čitatelji!

Sprosincom nam je stiglo i predbožićno vrijeme. Nadamo se vašem dobrom raspoloženju, ne samo zbog školskih praznika, nego još više zbog predstojećih božićnih blagdana. U božićnom izdanju Žive zajednice za vas smo pripremili ovu zanimljivu božićnu priču. Svima blagoslovljen Božić, te puno zdravlja i sreće u 2012. godini!

Božićna priča

Medo Medolino i Božić

U jednom velikom trgovačkom centru vladalo je svečano ozračje. Svugdje su svjetlucala neka svjetla, borovi su bili okićeni, a božićna glazba se tiho, ali jasno, čula u pozadini preko zvučnika. Ljudi su užurbano jurili, ne obraćajući pozornost na te očevidne znakove svečanosti. Pogotovo je na prvom katu, na odjelu za igračke, vladala gužva. Veliki broj roditelja s djecom ili bez djece, bake i djedovi su bili u potrazi za darovima. Ah, opet Božić, pomisli medo Medolino, gledajući tužno na suprotnu stranu odjela, gdje se nalaze veliki paketi s raznoraznim plastičnim igračkama, autima, dvorcima, ili dinosaurima. Zašto svi vole te plastične stvari za slaganje od tisuću djelova, koje se odmah raspadaju ili neke bučno brundajuće pištolje ili autiče, više nego krznate ili igračke od pliša? Zar su djeca zaboravila kako je lijep zagrljaj, žalosno pomisli Medolino. Pogleda svoje prijatelje od pliša, koji su isto bili složeni po policama i još se više rastuži. Oni nemaju pojma, pomisli, još uvijek se nadaju kojem djetetu i da će ubrzo dobiti topao dom. Jedna mala suzica mu krene

Snimka: jimb

niz smeđe krzno, tik uz crvenu mašnicu, koju je imao oko širokog vrata. Lutkica Klara, mekana lutka u šarenoj prelijepoj širokoj haljini uporno ga gledajući, pozove: „Medolino, zašto si tako tužan? Pa, Božić je. Ovo je vrijeme veselja, a ti gledaš tako tužno? Što je s tobom?“, upita ga tiho. Medolino tužnim glasom odgovori: „Zar ne vidiš da je na našoj strani mirno, nema djece, nema gužve, ovdje je puka dosada. Ti si tek nova ovdje, pa ne znaš. Božić je ustvari slavlje obitelji i ljubavi, a vidi nas – djeca su nas zaboravila. Nemamo niti dom, niti dijete, koje nas voli. Zauvijek ćemo ostati ovdje i onda će nas izbaciti, jer smo zastarjeli modeli i završit ćemo u nekom području u tami. Ja već dugo čekam i vidiš da sam još uvijek ovdje“, ogorčeno će Medolino. Klara se zamisli, pa tiho uzvratiti: „Ne, nemoj tako misliti“, i s uvjerenjem nastavi:

„upravo sam čula kako je neka mama objašnjavala svom djetetu kako Bog sve vidi i da Isus zna što kada komu treba i da će biti uvijek onda pravo vrijeme za sve, kad On to odluči. Isus je nada i svjetlo, rekla je, i zato moraš vjerovati u dobro i biti pun nade, a onda će i tebe Bog čuti“. „Ti si tu nešto pobrkala, pa mi smo samo igračke...“, uzvratiti Medolino i zatvori oči da suzbije suze. Lutka se usprotivi: „Ne, Božić je za sva bića na Zemlji, pa onda i za nas, isto kao i za ljude. Treba samo vjerovati, onda se mogu i čuda dogoditi!“ Htjela je još nešto dodati, ali u tom trenutku su baš u njihov odjel dospjeli baka i djeda s unukom. Djevojčica je prolazila polako pomno razgledavajući police s igračkama. Igračke su se neprimjetno postavile što ljepše da bi bile bolje uočene. Nakon tog razgovora, koji su nehotice svi čuli, postali su pomalo nesigurni, ali ipak su se nadali. Kako bi bilo lijepo da dobijem dom kod ove curice, pomisli Medolino, ali ona me neće sigurno niti primijetiti. Medutim, djevojčica se zagledala u njega i s oduševljenjem, uzimajući ga u zagrljaj, okrenula se baki: „Bako, gle ovog medu, on je predivan, tako me gleda lijepo da bih ga htjela ponijeti kući. Hoćeš li mi ga molim te kupiti?“ Baka će s osmjehom: „Da, imaš pravo. Baš je lijep. Djed će ti ga kupiti, jer je i tvojoj mami prije kupio sličnog.“ Djevojčica sretno zagrlji Medolina i još nježnije ga zagrlji. Medolino, još u nevjerici, nije znao od sreće kuda bi prije gledao. Uživao je u toj toplini i svu svoju nježnost i ljubav, koju je čuvao, darovao je djevojčici. Imam sad svoj dom i svoju obitelj, sretno pomisli. Dok ga je djevojčica tako nosila, baci zadnji pogled prema svojim prijateljima i doviknu, ali samo za njih čujno, pun oduševljenja: „Prijatelji, nemojte gubiti nadu! Svi mi imamo svoj dom. Isus vas neće zaboraviti! Sretan Božić svima!“

Što je s tobom?“, upita ga tiho. Medolino tužnim glasom odgovori: „Zar ne vidiš da je na našoj strani mirno, nema djece, nema gužve, ovdje je puka dosada. Ti si tek nova ovdje, pa ne znaš. Božić je ustvari slavlje obitelji i ljubavi, a vidi nas – djeca su nas zaboravila. Nemamo niti dom, niti dijete, koje nas voli. Zauvijek ćemo ostati ovdje i onda će nas izbaciti, jer smo zastarjeli modeli i završit ćemo u nekom području u tami. Ja već dugo čekam i vidiš da sam još uvijek ovdje“, ogorčeno će Medolino. Klara se zamisli, pa tiho uzvratiti: „Ne, nemoj tako misliti“, i s uvjerenjem nastavi:

Picasso, majka i dijete, i Božić

Gospodin nam u božićnom događaju poručuje da je s nama, da nas ne ostavlja na cjedilu. On je, naime, Emanuel – Bog s nama, i u nama, i za nas! To je radosna božićna poruka.

Prikazi majke (Marije) i djeteta (Isusa) nisu nikada češći i upadljiviji kao o svetkovini Božića. Božić nas vraća korijenima: majci, djetinjstvu, jednostavnosti, kući, obitelji, rodu, domovini, čovječanstvu ... Da Božića nema, valjalo bi ga izmisliti. I oni ljudi koji izravno ne slave Božić ili ne znaju za njega, slave i ne znajući njegovo otajstvo: otajstvo ljubavi Božje koja se utjelovila u djetetu Isusu iz Betlehema, odnosno Nazareta. Umjetnički prikazi majke i djeteta, pa i oni bez romantičnih betlehemske asocijacije i likova, zorno oslikavaju tajnu života, njegova rasta i čuvanja. U liku majke koja doji dijete, odnosno u liku djeteta koje doji majku, sabrana je jedna od najvećih i najljepših tajni života i svijeta. Tom temom bavili su se svi veliki umjetnici, pa i Pablo Picasso (1881.–1973.), jedan od najvećih umjetnika 20. stoljeća. Jedan od njegovih brojnih muzeja nalazi se od 2000. godine i u vestfalskom Münsteru. Picassovu veliku povezanost s majkom pokazuje i činjenica da svoja djela od 1895. potpisuje kao Picasso – majčinim djevojačkim prezimenom. Nakon rođenja njegova sina Paola 1921. Picasso se u više navrata vraća i na više načina obrađuje motiv majke i djeteta. Taj motiv je za njega klasična apoteoza idealne majke i žene. Iako je Picasso rođenjem katolik, on se držao rezervirano prema vjeri. Kao ni većina drugih velikana umjetnosti, nije se mogao posve odreći religioznih motiva, pa je naslikao izvrsnu sliku Isusova raspijanja na križ.

„Ti si Sin moj, danas te rodih“ (Ps 2,7)

Picassove čudesne slike s motivom majke i djeteta asociraju ipak na prikaze Djevice Marije s djetetom Isusom, odnosno na poznate božićne prizore Isusova rođenja u Betlehemu. Nigdje nema Josipa, pastira, anđela, triju kraljeva, jaslica niti svetačkih aureola. Svi ti motivi nose jednostavan

naziv „Majka i dijete“. Umjetnik je dakako prikazao žene i djecu iz svoga obiteljskoga okruženja, što za nas kao promatrače i ljubitelje umjetnosti nije toliko važno. Ti prizori izriču mnogo više od svakodnevnog prikaza majke i djeteta. Na njima kršćanin može očitati božićnu poruku: „I Riječ je tijelom postala, i nastanila se među nama...“ (Iv 1,14). Iako na tim slika-

Pablo Picasso (1881.–1973.), „Majka i dijete“

ma nisu prikazani ni Marija niti Isus, na njima se u ovo božićno vrijeme osjeća otajstvo Božjega utjelovljenja u djetetu Isusu. Nije li svaki čovjek Božje dijete, Božje stvorenje? Nije li svaki čovjek od krvi i mesa, plod ljudske ljubavi? Bog nam je osim toga svima usadio dušu, davši nam svoj dah (duh), česticu svoga života. Picasso tu tajnu prikazuje naoko lagano, ali dubinski otajstveno. Sva ta jednostavnost i ljepota misterija da se iščitati u dojenju djeteta, u povezanosti koja podsjeća na ono izvorno jedinstvo u majčinoj utrobi; u majčinu pogledu punom ljubavi, predanja, sreće ...

„Za kršćane se moć nalazi uvijek u nemoći, onako kao što se Bog skrio u jednom bespomoćnom dojenčetu. Isus nas poziva da sudjelujemo ne na

moći, nego na nemoći svijeta“ (R. Rohr). To je neobična i nečuvvena novost božićnoga događanja. Bog na jednom postaje ljudskim likom, s ljudskim licem, poput nas. On je slika nevidljivoga Boga, prvorođenac svega stvorenja (Kol 1,15), pravi Bog i pravi čovjek (Kalcedonski sabor 451.). Veliko vjerovanje prepoznaje u Isusu Božjeg jedinorođenoga Sina, Boga od Boga, svjetlo od svjetla, pravoga Boga, rođena ne stvorena ... Njega božićno bogoslužje slavi kao Spasitelja i Otkupitelja: „Danas nam se rodio Spasitelj, Krist Gospodin“; „Ti si moj Sin, danas te rodih“ (Ps 2,7). Isus je Gospodin, a ne car, kralj, novac ... U božićnom događaju nam poručuje da je s nama, da nas ne ostavlja na cjedilu. On je, naime, Emanuel – Bog s nama, i u nama, i za nas! To je radosna božićna poruka.

Dugo i dubinski promatrajući Picassove majke s djetetom možemo očitati sličnu radost, otajstvenost, dostojanstvo: „Ti si moje dijete! Od moje krvi i moga tijela. Uzmi i doji (jedi)! Mi smo jedno, kao onda u mojoj utrobi. Mi ćemo zauvijek ostati jedno.“ Tajnu majčinske ljubavi, koja je poput tajne Božje ljubavi, i tajnu djetetova predanja, koja je poput ljudske odanosti Bogu, nije moguće racionalno shvatiti. Božić je tajna vjere. Majka i dijete su tajna života. Američki duhovni pisac fra Richard Rohr sazeo je tu tajnu u riječi, koje su životno važne za mlade ljude: Dobro je i lijepo biti čovjek! Dobro je i lijepo živjeti na ovoj zemlji. Dobro je što imamo tijelo, što smo ljudi. Bog je to potvrdio svojim utjelovljenjem u djetetu (čovjeku) Isusu. Bog nam govori, oslobađa nas i liječi. Sva naša čežnja sastoji se u čežnji za njim, za sjedinjenjem s njim, za povratkom u njegovo krilo. Naša je sudbina ljubiti i biti ljubljen. Picassovi prikazi majke s djetetom izriču potpuno i bezuvjetno „da“ majke prema djetetu, životu i ljubavi. U njima se zrcali božićna tajna.

T. G.

(Nastavak sa str. 4)

Papa pohodio Benin

duhovne obnove i prigode za produbljenje vjere." Na taj će način vjernici laici povezani s Biblijom ponovno otkriti važnost svoga krštenja, te dobiti snagu za svjedočenje svoje vjere u Krista i u njegovo evanđelje u svakodnevnom životu. „U ovoj ključnoj fazi za cijeli Kontinent, Crkva u Africi svojim trudom u služenju evanđelju, hrabrim svjedočenjem učinkovite solidarnosti, moći će biti protagonist novoga doba nade. U Africi sam vidio svježinu otvorenosti životu, svježinu vjerskoga smisla i nade, shvaćanje zbilje u njezinoj potpunosti s Bogom, a ne svedene na pozitivizam koji u konačnici uguši nadu. Sve to govori da na tome Kontinentu postoji rezerva života i životnosti za budućnost, na koju možemo računati svi, na koju može računati i Crkva“, istaknuo je Benedikt XVI. i zaključio da je njegovo putovanje bilo veliki apel za Afriku kako bi sve napore usmjerila naviještanju evanđelja onima koji ga još ne poznaju.

Hrvatski pozdrav grkokatolicima

Nakon kateheze, pozdravljajući na različitim jezicima, Papa je na hrvatskom rekao: „Od srca pozdravljam sve hrvatske hodočasnike. S posebnom radošću pozdravljam svećenike i vjernike Grkokatoličke Križevačke Biskupije predvođene njihovim pastirom mons. Nikolom Kekićem. Dragi prijatelji, započeli ste u vašoj eparhiji proslavu jubileja, četristo godina od sjedinjenja s Rimskom Crkvom i uspostave grkokatoličke eparhije u Marči. Ovim hodočašćem na grobove apostola Petra i Pavla zahvaljujete za sve darove koje ste primili. Vaša višestoljetna povezanost s Rimskim Biskupom neka vam pomogne biti graditeljima crkvenoga zajedništva kršćanskog Istoka i Zapada. Dok se pridružujem vašoj zahvali, zazivam nad vas zaštitu Presvete Bogorodice te vas blagoslivljam. Hvaljen

Isus i Marija!“ Tim je pozdravom Benedikt XVI. izazvao veliko veselje i pljesak svih, a posebno hrvatskih hodočasnika i vjernika okupljenih u dvorani Pavla VI. u Vatikanu. **M. K.**

VAŽNA OBAVIJEST

Novi broj konta!

Hrvatski dušobrižnički ured iz Frankfurta na Majni (An den Drei Steinen 42d, 60435 Frankfurt am Main) ima novi broj konta (žiro računa) koji glasi:

VDD/Kroatenseelsorge in Deutschland
Konto Nr.: 6498973
(BLZ: 750 903 00)
Kod LIGA Bank eG, Regensburg
IBAN:
DE03750903000006498973

Uplate slati isključivo na novi broj konta.

NAGRADNA KRIŽALJKA

Božić

Rješenje poslati najkasnije do 15. siječnja 2012.

Mariofil Soldo	„Bruto-registartona“	Grad i luka u Rusiji	Crtaci crtano-ga filma	Afrička država (Akra)	Nje-mačka	Ante Kovačić	Hrvat. slikarica Rojc	Pročitaj 1, 2, 3, 4	Riječna i morska životinja	Oliver Mlakar	Učenik, školarac (mn.)	Upala kože koju prati crvenilo	Revati	Glumica Vilenica
1	▷	▽						2 Dosjetka, doskočica	▷				▽	
Papandopulova Opera					Jedrilica sa dva trupa Ovamo									
Stanje bez svjetla						Zvučan gutljaj tekucine I. Tomić				Vriskanje				
Blagdan 25. prosinca	Ošamufiti 3	▷							Grana otkinuta od stabla „Amper“	▽				Podlani-ca, komarča
Inoslava od milja	▽			Red.Vavra Split. glumica Vesna							Evo, eno Znamen, biljeg			
Venezuel. slikar, Jesús Rafael					Glumica Demidova				Grad i luka u Turskoj					
Mjesto u Bosni									Suzana Nikolić		Nives Ivan-ković		Austrija Zemljišna mjera	▷
Franc. glumica, Cécile									Stre-ljačko zрно					
Grad u Španjolskoj									Japanski redatelj Kurosawa					

MAIN-TAUNUS/HOCHTAUNUS

Emocija srama prigoda za rast

Središnjim župnim misnim slavljem, u nedjelju 27. studenoga, u crkvi Sv. Dionizija u Kelkheimu završila je trodnevna duhovna obnova, koju je od petka 25. do nedjelje 27. studenoga predvodio dekan Katoličkoga bogoslovnog fakulteta u Splitu dr. fra Ante Vučković. U suslavlju je bio župnik fra Marinko Vukman. Misno slavlje uveličao je župni mješoviti zbor pod vodstvom s. Mag-

velikim dijelom vezane uz druge ljude i ljudske odnose. Emocije su također i izvor spoznaje svijeta i kako se ja osjećam u svijetu. Stoga je voditelj obnove kroz emociju stida pokušao vidjeti što se može dogoditi kad se izložimo toj emociji. Izabrao je Lukin tekst o zgrbljenoj ženi u kojem sv. Luka pri kraju kaže da su se postidjeli svi Isusovi protivnici. Tu se imenuje stid kao emocija. To je također filo-

gdje sam manje od onoga što mislim da jesam, gdje je slika o meni slomljena. To je velika prigoda da se čovjek integrira u cjelinu. Jedna dobra slika je i pitanje ispovijedi i što se događa na pragu prije ulaska u ispovjedaonicu. Tu se može pojaviti stid i neka vrsta računanja sa stidom. Ići ili ne ići u ispovjedaonicu. Ako uđem, morat ću se izložiti stidu. Pa onda pitanje, hoću li ići na ispovijed nekome

Duhovnu obnovu vodio je dekan Katoličkoga bogoslovnog fakulteta u Splitu dr. fra Ante Vučković

dalene Višić uz orguljsku pratnju Hrvoja Barnjaka. Na kraju je fra Marinko zahvalio voditelju obnove kao i vjernicima koji su sudjelovali u obnovi.

Obnova je počela u petak 25. studenoga u crkvi Sv. Katarine u Bad Soden am Taunus krunicom, misom i molitvom hvale. Drugoga dana obnove, u subotu 26. studenoga, o. Vučković je u Bad Soden am Taunus u crkvi Sv. Katarine održao prigodno predavanje, predvodio je misno slavlje, a priredeno je i klanjanje i molitva hvale pred Presvetim. Zadnjega dana obnove, u nedjelju 27. studenoga o. Vučković je predvodio misna slavlja u crkvi Sv. Križa u Bad Homburgu, u crkvi Sv. Dionizija u Kelkheimu te u crkvi Sv. Katarine Bad Soden am Taunus. Tijekom obnove bilo je riječi o tome na koji se način mogu otkriti emocije. Kako pritom stvari stoje sa mnom, s drugima i s Bogom. U poslanici Rimljanima stoji kratka Pavlova rečenica: „Radujte se s radosnima i plaćite sa zaplakanima.“ Ona pokazuje dimenziju zajedništva kroz emocije. Slika emocija, kao subjektivnog stanja relativno je netočna. Emocije su

zofska emocija jer je ona najbliža fenomenu koji je važan na putu samospoznaja. Pokušalo se promatrati što se događa s osobom pogođenom tom emocijom, koje su reakcije u tijelu, a koje u psihi, prožimanju cijelog čovjeka i njegovih odnosa tom emocijom. Dalje se gledalo što se u tom stanju događa, pojavi li se ona naglo i naglo nestane, ili se pretvori u nešto drugo – u bijes. Dakle, emocija stida se na duge staze može pretvoriti u snažni poriv bijesa prema onom tko je izazvao emociju stida. Emocija stida se može definirati da se netko stidi pred nekim zbog nečega. Taj netko mogu biti ja sa svojim normama koji nisam odgovorio svojim normama, pa se toga stidim. Taj netko drugi može biti netko drugi značajan ili društvo koje ima sliku o meni koju ja svojim postipcima razbijam. Taj treći može biti Bog koji je Netko pred kojim nisam dorastao jer nisam odgovorio njegovim očekivanjima. Na duge relacije emocija srama može poslužiti najbolja prigoda za rast. Ona, kao ni jedna druga emocija, pokazuje gdje ja nisam ono što mislim da jesam,

tko me pozna ili nekome tko me ne pozna. To je drugi trenutak stida. Onda, ako već idem, nešto reći ili ne reći ili na koji način reći. Postoji računanje da nešto kažem ili da to ipak ne kažem, ili da kažem na drukčiji način kako bih spasio neku sliku o sebi. Postoji i drukčija računica na način, da sebi objasnim, ako se nešto dogodilo čega se ja stidim, to zna Bog, pa ne moraju znati drugi ljudi. Dakle, postoje pritom različite kalkulacije. U svakom slučaju stid se pojavljuje kao jedna dobra prigoda da se čovjek integrira i da sve ono što tvori njegov život, loše ili dobro, čega se stidim ili što stvara određeni ponos, uđe u cjelinu. Tako se pojavljuje da jedna emocija može biti jedan važan prag kojeg mogu prijeći kako bi život bio ispunjeniji, cjelovitiji i drukčiji. Emocija stida bilježi elemente koji su negativni, ali mogu služiti dobru, kazao je o. Vučković zaključivši kako se tijekom te duhovne obnove na kraju crkvene godine pokušalo vidjeti kako jedna emocija može dovesti do Boga, do mene samoga na putu u cjelovitiji život.

Tekst i snimka: Adolf Polegubčić

Akumulator

Nose Mujo i Haso akumulator od kamiona na punjenje. Mujo razmišlja naglas:

- Jest' težak ovaj akumulator, ruke mi otpadoše. Što će tek biti kad se napuni!?!

Okretanje Zemlje

Pita mali Mate tatu:

- Tata, zašto se Zemlja okreće?
- Tata Stipe se malo zamisli, pa kaže:
- Kako okreće? Slušaj mali, da ti slučajno nisi našao onu svoju raku?

Ljubav

Mujo se udvara Fati:

- Fato, ljubavi moja jedina, za tebe bih otišao i na kraj svijeta!
- Mujo, dragi – uzdahne Fata – a bi li ti meni za ljubav tamo i ostao?

U pekari

Došao Ante u pekaru i pita:

- Imate li kruha?
- Nemamo.
- Imate li kifli?
- Nemamo.
- Pa što ima?
- Evo radi se!!!

Ispod šarafa

Pričaju telefonom Mujo i Suljo:

- Gdje si, Suljo?
- Ma, evo me u Norveškoj.
- A gdje je to?
- Pa, kako da ti objasnim... Imaš li globus?
- Imam.
- E, to ti je odma' ispod šarafa.

Kod doktora

Došao Jozo u bolnicu, a na vratima njegova doktora piše:

- Prvi pregled 200 kn
- Drugi pregled 100 kn
- Uđe Jozo unutra pa kaže:
- Doktore, evo mene opet!

Kako se ispričati djeci?

Svi mi radimo pogreške sa svojom djecom. Možda kažemo ili učinimo nešto u trenutku što odmah zažalimo. Dobra isprika ima moć poništiti grešku koja je nastala u trenutku nepromišljenosti. Kad se ispričate djeci, pokazujete volju preuzeti odgovornost za svoje postupke. Tako i učite djecu moći opraštati.

Prihvatite da ste učinili pogrešku. Prihvatite odgovornost ili isprika neće značiti ništa. Isprika mora biti originalna. Zapamtite da djeca prepoznaju iskrenost.

Ostanite mirni. Ako ste previše ljuti da razmišljate pozitivno, recite djetetu da morate provesti neko vrijeme sami prije nego nastavite raz-

govor. Razmišljajte o tome što se dogodilo i zašto. Pitajte svoje osjećaje što se dogodilo, na način da zamislite da razgovarate sa odraslom osobom.

Ispričajte se jednostavno i izravno. Pokažite da ste tužni i da žalite za tim što ste učinili. Ispričajte se zbog ponašanja, a ne zbog sebe.

Nemojte izgovarati svoje ponašanje okrivljujući dijete. Pitajte sebe i dijete kako izbjeći takve situacije. Pitajte što ste mogli drugačije učiniti da bi izbjegli situaciju. Obvezno tražite oprost od djeteta.

Zapamtite da niste savršeni i da ćete činiti greške. Najvažnije je prihvatiti pogreške i ići dalje.

Izvor: www.savjeti-hr.com

Jeste li znali da je prošle godine u njemačkim bolnicama izvršeno 14,9 milijuna operacija

To je za 4 % više od prethodne godine. Prema izvješću Saveznog statističkog ureda najčešće (42,2%) su operirani umirovljenici, odnosno osobe iznad 65 godina starosti. Kod njih je najviše operacija izvršeno zbog crijevnih oboljenja, zatim problema s kukovima i žuču. Operacije zglobova i meniskusa najčešće su kod osoba između 45. i 64. godine.

(Izvor: DKG aktuell, br. 10/11 2011.)

Savijača s vrhnjem

Sastojci

Tijesto: 25 dkg brašna, sol, 1 jaje, 1 žlica ulja, mlake vode prema potrebi.

Nadjev: 1/4 maslaca, 15 dkg vanilin šećera, 4 žumanjka, sok i kora 1/2 limuna, 3 žemlje, 1/4 vrhnja, snijeg od 4 bjelanjka, 5 dkg grožđica.

Priprema: Razvučenom tijestu odrežemo rubove. Dvije trećine tijesta namažemo nadjevom, pospemo grožđicama i pokapamo rastopljenim maslacem. Savijemo u savitak, namažemo masnoćom i pečemo 40-45 min.

Nadjev: Maslac izmiješamo, polako dodajemo žumanjke i šećer, sok i koricu od limuna, u vodi namočene i protisnute žemlje, grožđice, vrhnje i snijeg od bjelanjka te promiješamo.

Vrijeme pripremanja i pečenja: 1 sat i 30 min.

<http://www.recepti.covermagazin.com>

RJEŠENJE IZ PROŠLOG BROJA

U	Š	A	R	A	□	F	R	A	N	J	E	V	A	C			
N	I	K	O	L	A	T	A	V	E	L	I	Ć	□				
A	B	A	D	O	N	□	T	I	G	A	R	□	M				
K	E	R	□	D	I	Z	A	L	O	□	A	D	U				
A	N	I	S	□	T	A	R	A	V	O	□	I	Č				
Z	I	J	A	D								A	T	O	N	E	
I	K	A	K	O								T	A	R	A	N	
T	□	Z	A	R								E	T	E	R	I	
I	L	A	Č	A								L	J	A	□	A	K

Nagrađen: Nikola Sarić, Lindlar

MÜNCHEN

Oproštaj fra Tomislava Dukića

U nedjelju 30. listopada u prepunoj crkvi St. Gabriela vjernici i pastoralno osoblje Hrvatske katoličke misije München oprostili su se od dugogodišnjeg voditelja misije fra Tomislava Dukića, svećenika Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja iz Splita, koji je od 2003. godine obavljao dužnost voditelja te najveće hrvatske katoličke misije u iseljeništvu. Tom prigodom je u službu novog voditelja misije uveden dosadašnji misijski dušobrižnik fra Boris Čarić. Ujedno je za vrijeme ovog misnog slavlja u službu dušobrižnika misije uveden i fra

O. Dukić oprostio se od zajednice u crkvi Sv. Gabrijela u Münchenu

kipa bl. Alojziju Stepincu u veljači 2005. kada je ujedno proslavljeno i prvo Stepinčevo koje je od tada postala središnja misijska proslava. Stepinac je prava hrvatska duša, vjernička i patnička, ali i ponosna, i neka vam on bude putokaz na stazama patnje i iskušenja. Drugi posebni događaj koji želim istaknuti je proslava 60. obljetnice misije kada nas je posjetio kardinal Josip Bozanić i pozvao nas da ostanemo vjerni našim korijenima", rekao je fra Tomislav u svojoj zahvali, te potaknuo sve nazočne na međusobno zajedništvo i rast u vjeri. Mons. Wolfgang Huber je u ime biskupije München-Freising zahvalio fra Tomislavu na njegovom predanom radu na mjestu voditelja misije. Fra Tomislavu je zahvalio i delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj vlč. Ivica Komadina, predsjednik misijskog vijeća Dinko Grgić, a prigodne darove predali su mu članovi folklorne skupine fra Andrija Kačić Miošić. Na misi je pjevao misijski mješoviti zbor pod ravnanjem sestre Nikoline Bilić.

Poznati hrvatski poduzetnik, vlasnik hotela „Poinger Hof“ u Poingu kod Münchena, zajedno sa suprugom Ružom priredio je u petak 4. studenoga

u svom hotelu svečani oproštaj dosadašnjem voditelju HKM München o. Dukiću. Među gostima uz o. Dukića i sadašnjeg voditelja misije fra Borisa Čarića, bili su mons. Wolfgang Huber, bivši gradonačelnik Poinga Rainer Lauterbach sa suprugom, župnik njemačke župe u Poingu vlč. Michael Holzner, hrvatski dušobrižnik u Poingu fra Božo Ančić. Ivo Sadrić je podsjetio što je sve o. Dukić učinio za tu hrvatsku zajednicu tijekom osmogodišnjeg djelovanja te mu je zahvalio u svoje ime, u ime svoje supruge Ruže i obitelji na kvalitetnoj suradnji. Potom je uručio prigodne darove o. Dukiću i mons. Huberu. O. Dukić je također zahvalio Ivi Sadriću za sve dobro koje je činio i čini za tu hrvatsku zajednicu.

IKA/Č.F.

Svečani oproštaj o. Dukiću priredio je Ivo Sadrić sa suprugom Ružom u Poingu

Ante-Krešo Samardžić, koji je do sada obavljao dušobrižničku službu među iseljenim Hrvatima u Frankfurtu.

„Iz svog mandata istaknut ću posebno dva događaja: postavljanje

u petak 4. studenoga

KOBLENZ

Prisegnulo novo župno vijeće

Na prvu nedjelju došašća 27. studenoga, tijekom misnog slavlja u crkvi Sv. Franje u Koblenzu, koje je predvodio voditelj misije vlč. Stjepan Zadravec, predstavljeno je, prisegnulo i uvedeno u službu novo župno vijeće. Župno vijeće čine: Dijana Vranješ, Džoni Lučić, Milena Bagić, Marina Orlović, Marko Puškarić, Pero Antolović, Zoran Bundić, Jela Ivanović, Pero Miloloža, Marinko Knežević, Stjepan Boščak i Nenad Slišković.

Jakov Vranković

POING

Fra Boris Čarić glasnogovornik regije

Utorak 22. studenoga održana je regionalna sjednica hrvatskih katoličkih misija s područja Bavorske u hotelu „Poinger Hof“ u Poingu, vlasnika Ive Sadrića. Umjesto dosadašnjeg glasnogovornika regije fra Tomislava Dukića na sjednici je izabran novi glasnogovornik, voditelj HKM München fra Boris Čarić. ■

Bazilika Presvetoga Srca Isusova (La Basilique du Sacré-Coeur)

Široke stepenice vode do bazilike Presvetoga Srca Isusova u Parizu, u kojoj je vječno klanjanje Presvetom Oltarskom Sakramentu. Sniježnobijele je kupole koja dominira pariškim Montmartrom. Bazilika miješanih stilova, građena je od 1870. do 1919. Unutrašnjost je oslikana veličanstvenim neo-bizantskim mozaicima, dok se s tornja natkrivenog kupolom pruža jedinstven pogled na Pariz.

